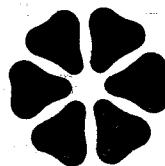

Ο ΚΑΘΕΡΕΠΤΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΤΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΓΙΑΝΝΙΝΑ, ΟΚΤΩΒΡΗΣ 1982

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'

ΑΡΙΘΜΟΣ 12

«ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ»

ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ
ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

Συντάσεται: ἀπό Ἐπιτροπή

Υπεύθυνος:

Τό Διοικητικό Συμβούλιο τοῦ
Συλλόγου.

Γραφεῖα περιοδικοῦ:

Γεωργίου Β' 13 Ιωάννην

Τηλεφ. (0651) 28020

Διεύθυνση γιά τήν ἐξυπηρέτηση τοῦ
περιοδικοῦ «Καθρέπτης» - Ἀλληλο-
γραφία

Γιαννούλα Κ. Νότη

Σπ. Μπαλτατζῆ 25

Τηλ. (0651) - 24.183

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Ἐσωτερικοῦ Δρχ.: 300

Ἐξωτερικοῦ Δολ.: 20

ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ --

— ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ:

α) ΙΩΑΝΝΙΝΑ:

δ Ταμίας τοῦ Συλλόγου

Δῆμος Κ. Τζουβάρας

Πάροδος Εύρ:πίδου 11

Τηλ. (0651) 28.439

β) ΑΘΗΝΑ:

Κώστας Χρ. Γιωτάκης

“Ελλης 28 - Αιγάλεω

Τηλ. (01) 5985462

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βασίλης Δ. Παπαδημητρίου

Κώστας Ε. Σιώτος

Κώστας Δ. Αναστασίου

Αντώνης Δ. Αντωνίου

Γιαννούλα Κ. Νότη

Διαφορετικά από την πάσχα της Ελλάδας συντάξεις και συνθέσεις με πανηγύρικη ρυθμική συντάξεις, που διατηρείται από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Τα πανηγύρια στην Ελλάδα είναι γενικά γειτονικά, με πολλές παραδοσιακές διαφορές.

ΤΟ ΦΕΤΕΙΝΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ

Οι χωριανοί πού είχαν τήν τύχη νὰ βρεθοῦν φέτος στὸ πανηγύρι τοῦ χωριοῦ μας, ἔζησαν πραγματικὰ τίς θαυμάσιες στιγμὲς, ἐνός γνήσιου, παραδοσιακοῦ ἑλληνικοῦ πανηγυριοῦ. Πέρασαν ἔνα ὅμορφο πανηγύρι, μὲ παραδοσιακὸ χρώμα, πηγαῖο κέφι καὶ προπαντός μ' ἔνα γνήσιο σκλουπιώτικο γλέντι.

Εἶχε χρόνια νὰ γίνει στὸ χωριό μας τέτοιο πανηγύρι, ὅπως ὅλοι σχεδὸν, ὅμολόγησαν. Είχαν χρόνια νὰ βρεθοῦν οἱ χωριανοί στὴ χωραφιά, ποὺ τὰ τελευταῖα χρόνια ἔχει γίνει μιὰ ἀπὸ τίς πιὸ ὅμορφες πλατεῖες καὶ κάτω ἀπ' τὰ πλατάνια ὅλος ὁ κόσμος μαζεμένος, ἀγαπημένος νὰ γλεντήσουν τρεῖς ὄλοκληρες βραδιὲς μὲχρι τὰ ξημερώματα.

“Οτι θὰ γίνονταν ἔνα ώραιο πανηγύρι φάνηκε ἀπὸ τίς παραμονὲς ποὺ μαζεύτηκε ὁ κόσμος στὸ χωριό. Τὰ περισσότερα σπίτια ἄνοιξαν, οἱ αὐλὲς ακουπίστηκαν, καθαρίστηκαν καὶ ἀσθεστώθηκαν. Μέχρι καὶ τὰ σοκάκια καθαρίστηκαν ὅπως τὸν παλιὸ καλὸ καιρό.

Τὴν παραμονή τοῦ πανηγυριοῦ ἤταν ὅλα ἔτοιμα. Ἡ πλατεία καθαρὴ καὶ στὴ μιὰ ἀκρη τῆς στημένο τὸ πρόχειρο μαγαζί ποὺ είχαν φτιάξει ὁ Κώστας Ε. Σιώτος μὲ τὸν Μήτσο Τσιούρη.

Ἀργὰ τὸ βράδυ τῆς παραμονῆς οἱ νέοι τοῦ χωριοῦ μας ἔδωσαν παράσταση θεατρικὴ μὲ τὸ ἔργο τοῦ Βασίλη Ρώτα «Οἱ γραμματίζουμενοι». Ὁραία παράσταση, καλοπαιγμένη ἀπ' τοὺς ἐρασιτέχνες ἥθοποιούς μας, ποὺ ἔφησαν πολὺ καλές ἐντυπώσεις.

Τὰ παιδιά μας ύποβληθηκαν ἀλλήθεια σὲ μεγάλο κόπο, ἀπὸ ἀγάπη γιὰ τὸ χωριό, ἀλλὰ μᾶς πρόσφεραν ἔνα ώραιο θέαμα, καὶ γιὰ τοῦτο καταχειροκροτήθηκαν καὶ δέχτηκαν πολλὰ συγχαρητήρια.

Μετὰ τὴν παράσταση καὶ ἀφοῦ τὰ ὄργανα ἤταν ἔτοιμα, ἔτσι γιὰ νὰ πάρουμε γεύση ἀπὸ τὸ τί γλέντι θὰ γίνει, καθήσαμε ἀρκετοὶ στὴν πλατεία κάτω ἀπ' τὰ πλατάνια ν' ἀκούσουμε τὸ γλυκὸ παιίδιο ἀπὸ τὸ κλαρίνο τοῦ Ψήνα καθὼς καὶ τοὺς ἄλλους ὄργανοπαῖχτες καὶ νὰ πιοῦμε ἔνα ποτήρι κρασί. Μὲ τὸ κέφι ὅμως ποὺ μᾶς διακρίνει, ὅχι μόνο γεύση γλεντιοῦ πήραμε, ἀλλὰ τὸ στρώσαμε γιὰ καλὰ καὶ μᾶς πήραν τὰ ξημερώματα. Ο ἥλιος ὅταν φωτίσε τὸ χωριό βρῆκε στὴν πλατεία ἀρκετοὺς γλεντζέδες νὰ χορεύουν καὶ νὰ πίνουν.

Τὸ πανηγύρι ἀρχισέ πολὺ ώραιά. Ἀνήμερα τὸ πανηγύρι καὶ πολὺ νωρίς τὸ πρωΐ οἱ γυναίκες πήγαν τὴ λειτουργία στὸν παπᾶ καὶ ἡ

καμπάνα χτύπησε καλώντας τούς χωριστούς στήν Αγία Παρασκευή νὰ γιορτάσουν τὴ χάρη τῆς, νὰ ιδοῦν ὁ ἔνας τὸν ἄλλο καὶ νὰ εὔχηθοῦν νὰ ξανανταμώσουν καὶ τὸν ἄλλο χρόνο γεροί καὶ χαρούμενοι.

Ἐκεῖ λοιπὸν στὸν Ἱερὸν βράχο τῆς Αγίας Παρασκευῆς ποὺ τὸν καίει ὁ ἥλιος ὅλη μὲρα ἀνταμώσαμε ὅλοι οἱ χωριανοί ποὺ ἤρθαμε νὰ γιορτάσουμε τὸ πανηγύρι. Ὁ βουθός σὲ ὅλη τὴ διάρκεια τῆς χρονιᾶς τόπος γέμισε ἀπ' ἕνα χαρούμενο καὶ βουερὸ μελισσολόγι γιορταστικὰ ντυμένο.

Οι γριοῦλες μας, οἱ τόσο συμπαθητικὲς αὐτὲς φιγοῦρες τοῦ χωριοῦ μας, μὲ τὰ σκαμμένα μάγουλα καὶ τὰ ύγρα ἀπ' τὴ χαρά μάτια καμάρωναν καὶ κοίταζαν ποιὸς ἤρθε νὰ τὸν χαιρετίσουν καὶ νὰ τὸν καλοσωρίσουν. Ὄλα ἡταν τόσο χαρούμενα, τόσο ὅμορφα καὶ τόσο καλοβαλμένα ποὺ ἔνοιωθες τὴν ψυχή σου νὰ ἀνεθαίνει ψηλὰ σὰν πουλί.

Νόμιζες πώς ὅλοι ὅσοι βρίσκονταν μαζεμένοι ἐκεῖ ἡταν ἔνας ἄνθρωπος μὲ μιὰ καρδιά, ἔνα μυαλό μιὰ σκέψη. Νόμιζες πώς ἥσουν πάλι μικρὸ παιδί τοῦ σχολείου ποὺ περίμενες κάθε χρόνο αὐτὴ τὴ μέρα νὰ πᾶς στὴν Αγία Παρασκευή νὰ ιδεῖς ὅλο τὸ χωριό νὰ στέκει γελαστὸ καὶ χαρούμενο. Ἔνοιωθες πώς ὁ χρόνος δὲν κύλησε καὶ ὅτι μένεις πάντα σ' ἐκεῖνα τὰ χρόνια.

Θλιβερή νότα σ' ὅλο αὐτὸ τὸ χαρούμενο ἀντάμωμα ὁ νωπός τάφος τοῦ Χαρίλη Νουτσόπουλου ποὺ ἔφυγε κι αὐτὸς ἀπὸ κοντά μας τόσο γρήγορα.

Μετὰ τὴ λειτουργία καὶ τὸν ἀγιασμὸ πήραμε τὸ δρόμο τοῦ γυρισμοῦ γιὰ τὴν πλατεία ἀφήνοντας τὸ τοπίο νὰ βρεῖ τὴ συνηθισμένη του γαλήνη καὶ τούς προσφιλεῖς νεκρούς μας, νὰ ἀπολαύσουν τὴν αἰώνια ἡσυχία τους.

Στὰ μαγαζιὰ τώρα οἱ χωριανοί σχηματίζουν παρὲες, κερνιοῦνται ἀλλάζουν εύχὲς καὶ συλητοῦν λέγοντας τὰ νέα ἀπ' τίς καινούργιες πατρίδες ποὺ δημιούργησαν φεύγοντας ἀπ' τὸ χωριό.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς πρώτης μὲρας ἡ πλατεία τοῦ χωριοῦ ἔζησε τίς παλιές καλές τῆς μέρες. Γέμισε ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη μὲ κόδιμο. Οι νεοὶ πηγαινούρχονταν, γελοῦσαν, πειράζονταν ὅμορφα, ἐνῶ οἱ γεροντότεροι κάθονταν στὴν σκαλωνάδα, στὸ πεζούλι τῆς πλατείας.

Παρὰ τὴν ψιλὴ βροχούλα ποὺ φάνηκε γιὰ μιὰ στιγμὴ ὅτι θὰ ἔκανε ζημιά ἡ πλατεία ἡταν ἀσφυχτικὰ γεμάτη. Δέν ἔμεινε ἄνθρωπος στὸ σπίτι. Καὶ πώς νὰ μείνεις μὲσα ὅταν στὴν πλατεία τὰ νιάτα τοῦ χωριοῦ στήνουν χορό καὶ σοῦ παρουσιάζουν ἕνα θέαμα γιὰ πρώτη φορά. Ἔνα θέαμα ποὺ γέμιζε τὴν καρδιὰ χαρὰ καὶ περηφάνεια.

Τὸ χορευτικὸ μας γιὰ πρώτη φορὰ ἔδινε παράσταση στὸ χωριό.

Μὲ τίς ὅμορφες στολές τους τίς καίνουργιοφτιαγμένες ἔδωσαν τὸν καλύτερο ἐαυτό τους καὶ μᾶς χάρισαν ὡραιότατους παραδοσιακούς Ἑλληνικούς χορούς. Ἀναμμένοι ἀπ' τὸ χορὸν οἱ νέοι καὶ οἱ νέες ἔδειχναν μὲ τὰ λυγίσματα τοῦ κορμοῦ τους ὅλη τὴν φλόγα καὶ τὴν ἀγάπην γιὰ τοὺς δημοτικούς χορούς.

Τὰ μάτια ποὺ ἔλαμπιαν, τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια στὸ γύρω τοῦ χοροῦ, τὸ κυμάτισμα τῆς μέσης, οἱ κόρφοι ποὺ χοροπηδοῦσαν, τ' ἀντρίκια στήθια ποὺ φούσκωναν τὰ λαγκιολάτα φουστάνια καὶ οἱ λουλουδάτες ποδιές, οἱ πλουμιστὲς φουστανέλες δημιουργοῦσαν εἰκόνα ποὺ σοῦ κάρφωνε τὰ μάτια, πάνω της καὶ ἔμενες ἀποξεχασμένος ἐκεῖ μὲ τὸ νοῦ νὰ φτερουγίζει σ' ἄλλους χρόνους παλιούς καὶ Εξαμένους. Τὸ χορευτικὸ μας ἔκανε μεγάλη αἰσθηση καὶ τὰ παιδιὰ καταχειροκροτήθηκαν.

Ἄμεσως μετὰ στρώθηκαν τὰ τραπέζια στὴν πλατεία καὶ οἱ χωριανοί κάθισαν νὰ γλεντήσουν. Δημιουργήθηκαν παιρέες μεγάλες καὶ μικρές. Οἱ καταστηματάρχες ἄν καὶ ἑρασιτέχνες δὲν ἄργησαν νὰ σερβίρουν ὅλο τὸν κόσμο. Οἱ χωριανοί ἔφαγαν καλοψημένους καὶ νόστιμους μεζέδες, ἥπιαν παγωμένο κρασί καὶ ὅστησαν ἔνα ὡραῖο γλέντι ποὺ κράτησε μέχρι τὴν ἄλλη μέρα ποὺ βγῆκε ὁ ἥλιος.

Τὰ τραγούδια ποὺ ἀκούστηκαν ἦταν στὸ σύνολό τους παλιὰ παραδοσιακά, ποὺ τὰ ἔπαιζαν οἱ ὄργανοπαίχτες μὲ μεγάλη τέχνη. Χαρήκαμε στὸ χορό παλιούς καλοχορευτές ποὺ μᾶς θύμισαν τὰ παλιά χρόνια ποὺ γίνονταν συναγωνισμὸς στὸ χορὸν καὶ οἱ χορευτές προκαλοῦσαν τὸ θαυμασμὸ μας μὲ τὴ χάρη καὶ τὴ λεθεντιὰ τους.

Ἐντύπωση ἔκανε ἡ προθυμία τῶν νεαρῶν ἀγοριῶν καὶ κοριτσιῶν γιὰ τούς παραδοσιακούς δημοτικούς χορούς. Δίπλα ἀπ' τὸν κεντρικὸ χορό, πιασμένα τὰ νεαρά μας βλαστάρια χέρι - χέρι, χόρευαν ὅλους τοὺς χορούς μὲ τέχνη καὶ χάρη. Ἡταν τὸ φυτώριο ἀπ' ὅπου θὰ βγοῦν οἱ νέοι χορευτές καὶ χορεύτριες τοῦ χωριοῦ μας, ποὺ θὰ συνεχίσουν τὴν ὅμορφη παράδοση τοῦ χοροῦ.

Οἱ χωριανοί ποὺ πήραν μέρος σ' αὐτὸ τὸ γλέντι ἔζησαν ὡραῖες στιγμὲς. Μ' ἔνα ποτήρι κρασί στὸ χέρι γύριζαν ἀπὸ τραπέζι σὲ τραπέζι, ἄλλαζαν εύχες ταουγκρίζοντας χαριτολογώντας καὶ πίνοντας. Τὸ κέφι, ἡ ἀγάπη, ἡ χαρά, τὸ γέλιο ἦταν ἀδερφωμένα καὶ οἱ καρδιές χτυποῦσαν στὸν ἴδιο ρυθμὸ. Στιγμὲς ποὺ ἀνεβάζουν τὸν ἀνθρωπιοψηλὰ καὶ τὸν ἀπαλλάσουν ἀπ' τὶς μικρότητες καὶ τὶς ταπεινὲς φιλοδοξίες.

Τὴ δεύτερη μέρα τὸ ἀπόγευμα βγῆκαν οἱ χωριανοί ὅλοι στὴν

πλατεία. Στήν άρχη στήθηκε γενικός χορός γύρω - γύρω μὲ τὰ ὅργανα ὅπως τόν παλιό καιρό.

"Υστερα ὄλοι μαζί χορέψαμε τίς κύκλες. Ό χορός μὲ τίς ἄψογες δίπλες του γέμισε τήν πλατεία, διπλώθηκε καὶ ξεδιπλώθηκε μὲ μεγάλη τέχνη καὶ ξέχωρη μαστοριά. Έδῶ καμαρώσαμε τούς γέρους μας ποὺ χόρεψαν μπροστά καθώς καὶ ὄλους τούς νέους ποὺ ἀκολούθησαν.

Μετά τίς κύκλες χορέψαμε τὰ κουκιά καὶ τρίψαμε τὸ πιπέρι. Μὲ τούς χορούς αὐτούς ἄρχισε σιγά - σιγά νὰ πέφτει ἡ νύχτα καὶ νὰ σκεπάζει τὸ χωριό.

Στήθηκαν τὰ τραπέζια, ὁ κόσμος κάθισε καὶ τὸ γλεντί ἄρχισε πάλι μὲ τὸ ίδιο κέφι καὶ τήν ίδια ἐντασσῆ ὅπως τὸ προηγούμενο βράδυ.

Ωραία τραγούδια, ώραιοι χωροί, νόστιμοι μεζέδες καὶ παγωμένο κρασί, ἔλυσαν τούς ἀρμούς, θόλωσαν τὸ μυαλό, λιγώσαν τὰ μάτια καὶ ὄλοι ρίχτηκαν στὸ γλεντί μέχρι τίς πρωΐνες ὥρες. "Ενα γλέντι ήσυχο, καὶ ώραίο ἀπὸ κείνα τὰ σκλουπιώτικα γλέντια ποὺ μένουν στήν ιστορία. Ή κολώνα τὸ ὅμορφο τραγούδι μας ἀκούστηκε πολλὲς φορὲς. Στὸν τραγουδιστὴ εἶχε δοθεῖ τὸ τεῦχος τοῦ «ΚΑΘΡΕΠΤΗ» ποὺ τὸ εἶχε γραμμένο καὶ τὸ ἔλεγε ἀπ' ἐκεὶ κάθε φορὰ ποὺ τὸ τραγουδοῦσε τὸ ἔλεγε ὅλο ἀπ' τήν ἄρχη ὡς τὸ τέλος.

Αὐτὸ ἦταν τὸ πανηγύρι ποὺ ἔγινε φέτος. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο περάσαμε αὐτὲς τίς μέρες μὲσα σὲ χαρούμενη καὶ γιορταστικὴ ἀτμόσφαιρα.

Τελειώνοντας θέλω νὰ τονίσω ἔνα πράμα. "Αν φέτος ἔγινε καλὸ πανηγύρι, ἂν ὁ κόσμος μπόρεσε νὰ γλεντήσει μ' ἄυτὸν τὸν τρόπο κάτω ἀπ' τὰ πλατάνια τῆς πλατείας, αὐτὸ ὄφείλεται κατὰ κύριο λόγο στήν πρωτοβουλία τοῦ Κώστα Ε. Σιώτου καὶ τοῦ Μήτσου Β. Τσιούρη νὰ ἀγαλάβουν τήν ἐξυπηρέτηση τῶν χωριανῶν καὶ νὰ στήσουν μαγαζί στήν πλατεία. Τὸ τόλμημα ἦταν μεγάλο γιατί δὲν εἶναι ἄνθρωποι αὐτῆς τῆς δουλειᾶς. "Ομως τὰ κατάφεραν θαυμάσια. Τούς ὀξίζει ἔνας μεγάλος ἐπαίνος καὶ ἔνα μεγάλο εύχαριστῶ ἀπ' ὄλους μας.

Περιμένουμε αὐτὴ ἡ πρωτοβουλία, νὰ βρει μιμητές καὶ τοῦ χρόνου, ἔτσι ώστε νὰ γίνει πλέον ἔθιμο καὶ κάθε χρόνο νὰ γιορτάζουμε τέτοιο ώραίο πανηγύρι.

Βασ. Παπαδημητρίου

την απόφασή τους να πάρει την θέση της στην πόλη της Αθήνας, μεταβιβάζοντας την πατριωτική του σημασία στην πόλη της Αθήνας.

Ο ανθρωπος που έστελνε τα μηνύματα του χωριού μας και που δέχονταν έπισης τα μηνύματα απ' όλες τις γωνιές της Ελλάδας, για να μεταβιβάσει έκει πού έπρεπε, ή γέφυρα μεταξύ των ξενητεμένων και έκεινων που έμειναν στὸ χωριό, ὁ ἀγαπητός σ' όλους Χαρίλης Νοιτσόπουλος ή σπως τὸν φώναζαν όλοι οι χωριανοί, μικροί και μεγάλοι, ἄνδρες, γυναίκες, παιδιά, ἀκόμα και οι δικοί του, Τσιάκας, δὲν ύπαρχει πιά...

Στίς επότα τοῦ Ιούλη υστερα από μιὰ σύντομη ἀρρώστια ἔσθησε ἥρεμα γιὰ ν' ἀφήσει ἐντονη τὴν ἀνάμνηση καὶ ὀδυνηρὴ τὴν ἀπώλεια.

Πῶς τοῦ κόλλησε τὸ παρατσούκλι, Τσιάκας, δὲν ξέρω. Ήντα

μως ξέρω ὅτι όλοι ἦται τὸν φώναζαν καὶ εἶχε δεχθεῖ τὸ καινούργιο ὄνομα μὲ ἐγκαρτέρηση μιὰ καὶ οἱ χωριανοί ἦται τὸ πολιτογράφησαν.

Θά μποροῦσε νὰ πεῖ κανείς ὅτι ὁ Τσιάκας ἦταν ὁ ανθρωπος γιὰ τίς δουλειές, μαραγκός, σουβανζής, ἐλαιοχρωματιστής, ψάλτης, τηλεφωνητής καὶ ὅτι ἄλλω ἀπαιτοῦσε μιὰ δεδομένη στιγμή.

Ήταν ἀπὸ τοὺς γραφικούς ἔκεινους τύπους ποὺ θέτουν τὸν ἔσαυτὸν τους στὴν ύπηρεσία τοῦ συνόλου.

Καὶ ὅταν ἔνας ἄνθρωπος ζεῖ ἐντονα τὴν κοινωνικὴ ζωὴ, ἔστω

αύτή τή μικρή κοινωνική Ζωή τοῦ χωριοῦ, ή ἀπώλεια εἶναι ἀπώλεια ὅλου τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Τοῦ λείπει! Πόσο ὅμορφα ταιριάζει ἐδῶ, αὐτὸ τὸ εἶπε ἔνας μεγάλος σύγχρονος συγραφέας «Κάθε ἄνθρωπος δὲν εἶναι νησί ὀλότελα Εὖχωρο. Κάθε ἄνθρωπος εἶναι ἔνα κόμματι τῆς Ἡπείρου, ἔνα κομμάτια τῆς στεριᾶς, ἂν ἡ θάλασσα πάρει ἔνα σθῶλο χῶμα ή Εύρώπη γίνεται πιὸ μικρή. Ο θάνατος ἐνός ἀνθρώπου λιγοστεύει ἐμὲνα...».

Σὲ ὁποιαδήποτε ἐκδήλωση χαρᾶς ἢ λύπης ὁ Τσιάκας ηταν μπροστά. "Ἐντονα κοινωνικὸς ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ ἐντονα πολιτικοποιημένος.

"Υπεράσπισε μὲ πάθος τίς ἀπόψεις του. Σ' ὅλα μπροστά. Ήταν μὲ λίγα λόγια ἔνα ζωντανό κομμάτι τῆς Ζωῆς τοῦ χωριοῦ.

"Απὸ μικρὸς εἶχε τὴν ἀτυχία νὰ μείνει ἀνάπηρος ἀπὸ μιὰ ἔνεση κινίνης. Ο λόγος αὐτὸς τὸν ἔδεσε μιὰ γιὰ πάντα μὲ τὸ χωριό. Τὸ ύπηρέτησε καὶ τὸ ἀγάπησε. Οι χωριανοί τοῦ ἀνταπέδωσαν αὐτὰ του μὲ ἀφοσίωση, μὲ ἀγάπη καὶ κατανόηση. Καὶ ὅλοι ὅσοι ἔτυχαν νὰ βρεθοῦν στὸ χωριό οἱ δὲ ἄλλοι νοερά τὸν συνόδευσαν στὴν τελευταία του κατοικία μὲ λύπη. Οι συμπατριώτες γιὰ πολὺ θὰ θυμοῦνται τὸν ὥραϊο αὐτὸ τύπο τοῦ χωριοῦ μας γιατί ὁ Τσιάκας εἶχε μόνο φίλους.

Φέτος ποὺ καταδικάσαμε γιὰ ἔνατη φορὰ τὴν εἰσβολὴ τῶν Τούρκων στὴν Κύπρο τὸ 74, σήμερα ποὺ γέμισε ὁ κόσμος παιγνίδια καὶ ψεύτικα ὅπλα, τώρα, αὐτή τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ύπαρχουν παιδιά ποὺ πεθαίνουν ἀπὸ τὴν πεῖνα, παιδιά ποὺ ζοῦν μὲ τὴ φρίκη τοῦ πολέμου χαραγμένη γιὰ πάντα στὰ μάτια τους, παιδιά ποὺ δὲν παίζουν μὲ ψεύτικα ὅπλα, μά πολεμοῦν μ' ἀληθινά.

Αὐτὰ εἶναι τὰ παιδιά τῆς ματρυρικῆς Παλαιστίνης τὰ μεγαλύτερα θύματα τῆς Ισραηλινῆς εἰσβολῆς.

Γ.Ν.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

"Ενα πουλί θαλασσινό
κι' ἔνα πουλί βουνίσιο
τὰ δυὸ πουλιά μαλλώνανε
τὰ δυὸ πουλιά μαλλώνουν
γυρίζει τὸ θαλασσινό
καὶ λέει στὸ βουνίσιο.
Φεύγα πουλί ἀπ' τὸν τόπο μου
καὶ σῆρε στὸ δικό σου.
Μή μὲ μαλλώνεις βρέ η πουλί¹
καὶ μὴ μὲ παραπαίρνεις,
ἔγώ πουλί δὲν κάθομαι
στὸν τόπο τὸν δικό σου.
"Αν κάτω Μάη καὶ θεριστή
κι όλο τὸν ἀλωνάρη
Παρέκια κι' ἀπ' τὸν Αὔγουστο
πεντέξι - δέκα μὲρες
κοντά θά πάω στὸν τόπο μου
στὸν τόπο τὸ δικό μου.

Τὸ τραγούδι αύτὸ, ὅπως καὶ ἄλλα ποὺ θὰ ἀκολουθήσουν σ' αὐτὸ τὸ ὕφος, τὰ γράψαμε ὅπως μᾶς τὰ τραγούδησε ἡ Γιαννούλα Ἀπ. Νότη.

Μοιρολογι

Βγῆκα, ψηλά στὸν "Αἱ - Λιά,
κι' ἀκούγω μοιρολόγι,
γιὰ τὰ σκλουπιώτικα παιδιά,
γινέται θρηνολόγι.

'Αργὰ τό λέγ' ἡ Χρύσαινα,
τοῦ Κώστα Νότη, Μάνα,
κι' ἀκούγεται ἀντίπερα,
λυπητερά ἡ καμπάνα.

Δέν στῶειπα Κώστα μιὰ φορά,
κάτω νὰ μὴ κατεβεῖς,
μήπως σὲ βρεῖ ἡ συμφορά,
καὶ σὲ πάρει καὶ χαθεῖς.

Μ' ἀρνήθηκες δὲν μ' ἄκουσες,
κατέβηκες στὸν κάμπο,
καὶ μ' ἄλλους τρεῖς ἐπιάστηκες,
δὲν ξέρω τί νὰ κάνω.

Οἱ Γερμανοί σᾶς ἔπιασαν,
σᾶς πῆγαν στὴν ὁφάνεια,
στὸ τόπο σᾶς ἐκτέλεσαν,
μεῖναν παιδιά σ' ὄρφανεια.

Καὶ τώρα γώ ἡ ἄμοιρη,
μοιρολογῶ γιὰ σὲνα,
παντέρημη, κακόμοιρη,
μὲ δάκρυ κάθε μὲρα.

Βαγγέλης Κωστούλας

Τὸ ποίημα αὐτὸ εἶναι ἀπ' τὴ συλλογὴ τῶν παραπάνω σωτ) χου δά-
σκαλου, ἀπὸ τοὺς Ραφταναίους.

Ο ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΣ ΜΑΣ ΟΜΙΛΟΣ

"Όταν πρίν ένα χρόνο περίπου άρχισαν δειλά - δειλά οι πρώτες πρόβες του χορευτικού σμιλου κανένας δὲν θὰ τολμοῦσε νὰ σκεφτεῖ ὅτι φέτος θὰ πραγματοποιούσε επίσημη έμφανση στὴν πλατεία του χωριοῦ καὶ μάλιστα μὲ παραδοσιακές στολές ποὺ άνήκουν στὸ Σύλλογό μας.

Παρ' ὅτι ὁ καιρὸς ἐκείνη τὴν μέρα ἦταν σχετικὰ ἄσχημος, ἡ ἐκ-

Ἄπὸ τὴν παρουσίαση του χορευτικοῦ μας ὅμιλου στὴν πλατεία του χωριοῦ μας. Διαχρίγονται ἀπὸ ἀριστερά: Θάλεια Τσώνη, Πέτρος Σιώτος, Γιαννούλα Νότη, Κώστας Ξεκάρφωτος, Εὐχαριστία Δήμου καὶ ὁ Δημήτρης Κόκκινος.

δήλωση πραγματοποιήθηκε καὶ οἱ χωριανοί τὴν παρακολούθησαν μὲ ιδιαίτερη συγκίνηση καὶ εύχαριστηση.

Ἐπειδὴ ἦταν ἀδύνατο νὰ συμμετέχουν ὅλα τὰ μὲλη, συμμετεῖχαν 17 καὶ ἦταν οἱ:

Ηταν: "Εφη Ι. Βλάχα, Γιαννούλα Κ. Νότη, Τζέννη Άλ.

Έξαρχου, Τούλα Γ. Χουλιαρά, Βαγγελίτσα Δ. Γέροντα, Ξένη Πα-
Άλ. Έξαρχου, Τούλα Γ. Χουλιαρά, Βαγγελίτσα Δ. Γέροντα, Ξένη Πα-
ρασκευᾶ, Λίτσα Β. Δήμου, Θάλεια Γ. Τσώνη, Νίκη Γ. Τσώνη, Πέτρος
Χρ. Σιώτος, Κώστας Δ. Ξεκάρφωτος, Κώστας Άλ. "Εξαρχος, Αντώ-
νης Δ. Αντωνίου, Πάνος Χρ. Βλάχας, Σταύρος Χρ. Κόκκινος, Δημή-
τρης Χρ. Κόκκινος και ό δάσκαλος Βαγγέλης Γούσιας.

Γιὰ νὰ ύλοποιηθεῖ ἡ σκέψη καὶ νὰ κατασκευαστοῦν οἱ παραδο-
σιακὲς στολὲς ἀπαιτήθηκε ἔνα ἀρκετά μεγάλο ποσό, ποὺ μεμονωμένα
ὁ Σύλλογος δὲν θὰ μποροῦσε νὰ προσφέρει γιατί τὰ ἔσοδά του δὲν
είναι τόσα πολλά. Μποροῦσε δύμως νά προσφέρει ἔνα μέρος ἀπὸ αὐ-
τὰ, ἀφοῦ ὁ συγχωριανός μας Τάκης Χρ. Αλεξίου πρόσφερε ἔνα με-
γάλο ποσό γιὰ τὸ σκοπὸν αὐτό.

Οἱ παραδοσιακὲς στολὲς συνολικὰ στοίχισαν 155.000 δρχ. Ἀπ'
αὐτὰ 45.000 δρχ. ἔδωσε ὁ Σύλλογος καὶ 110.000 ὁ Τάκης Χρ. Αλε-
ξίου.

Ἐτοι αὐτὴ τὴ στιγμὴ ὁ Σύλλογός μας διαθέτει 16 στολὲς δικὲς
του, ποὺ μπορεῖ ὁ χορευτικὸς μας ὅμιλος νὰ χρησιμοποιεῖ σὲ κάθε
του ἐμφάνιση.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ - ΑΓΓΕΛΙΑ

Ο Χαριληπεργουλιας μας πληροφορεί ότι πρὸς την οδὸν Αρά-
χθου καὶ στὴν παροδὸν 2 πρὸς Περγουλια, στα Κλουρια τα Μπαλωμε-
νεῖκα, πουλιούνται οικοπεδα σε χαμηλὴ τιμῇ.

Να εχουν υποψιν τους οι χωριανοὶ καὶ ξενοὶ που σκεπτονται για
αγορασουν οικοπεδο να προτιμησουν να αγορασουν στα Κλουρια τα
Μπαλωμενεῖκα. Ενας λογος παραπανω για οσους ειναι νιοπαντροι
ειναι οτι θα κανουν ολο σερνικα παιδια.

Πληροφοριες: Χαριλη Περγουλιὰ. οδος Αραχθου παροδος 2 - Σκλου-
πο.

Η ΤΕΡΗΔΩΝΑ

"Οταν ἔνα πρόβλημα ἀπασχολεῖ μιὰ ὄμάδα ἀνθρώπων, λέμε ὅτι τὸ πρόβλημα αὐτὸ εἶναι κοινωνικό.

"Οταν τὸ πρόβλημα ἀγγίζει κοινωνικὲς ὄμάδες σε ἑθνικὴ κλίμακα, λέμε ὅτι αὐτὸ εἶναι ἑθνικό κοινωνικὸ πρόβλημα.

Καὶ ὅταν αὐτὸ ἔχει μιὰ παγκοσμιότητα, λέμε ὅτι αὐτὸ εἶναι παγκόσμιο κοινωνικό πρόβλημα.

"Ἐνα τέτοιο πρόβλημα μὲ παγκόσμιες κοινωνικὲς προεκτάσεις εἶναι καὶ τὸ θέμα ποὺ θὰ μᾶς ἀπασχολήσει σήμερα καὶ ποὺ δυστυχῶς δὲν ἔχει διοθεῖ ἡ δὲουσα προσοχή καὶ σημασία ἀπὸ τούς ἀρμόδιους παράγοντες.

Τὸ θέμα αὐτὸ εἶναι ἡ τερηδόνα τῶν δοντιῶν.

Θὰ προσπαθήσω νὰ τὸ ἐκλαϊκεύσω ὅσο μοῦ εἶναι δυνατὸ ἢ νὰ τὸ δώσω μὲ ὅση δυνατή σαφήνεια μπορῶ ὥστε νὰ γίνει καταληπτό ἀπ' ὄλους μας.

Τί εἶναι ἡ τερηδόνα τῶν δοντιῶν; "Οταν λέμε τερηδόνα τῶν δοντιῶν ἔννοοῦμε τὸ σάπισμα. Αὐτὸ τὸ μαύρισμα ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὴ μασητικὴ ἐπιφάνεια ἡ ἀπὸ τὰ πλευρά.

Στήν ἀρχή δὲν ἔχουμε κανένα ἐνόχλημα, μὲ τὸν καιρὸ ὅμως ἀρχίζουν τὰ πρῶτα ἐνοχλήματα στὰ διάφορα ἐρεθίσματα. Π.χ. σὰν πᾶμε καμὶ ἐπίσκεψη καὶ μᾶς δώσουν κανένα λουκούμι καὶ ἐνῷ ἀρχίζουμε μὲ μιὰ ὄρεξη, ἡ ἐκεī ποὺ ἀπολαμβάνουμε τὴν ώραία του γεύση, αἰσθανόμαστε ἔξαφνα ἔνα ἔντονο πόνο καὶ ἀφήνουμε τὴν ώραία ἀπόλαυση στὴ μὲση . . . Ἀπὸ τότε ἀρχίζει ὁ πονόδοντος, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μὴν μποροῦμε νὰ φᾶμε, νὰ μὴν μποροῦμε νὰ ἐργαστοῦμε κλπ. κλπ. Καὶ τότε μοιραία σκεπτόμαστε τὸν πιὸ ἀντιπαθητικὸ ἄνθρωπο στὴ Ζωὴ μας, τὸν ὁδοντογιατρὸ μὲ τὴν τανάλια του, τὰ κατσαβίδια του κ.λ.π.

Ἡ τερηδόνα λοιπὸν εἶναι μιὰ ἀρρώστεια ποὺ ἐμφανίζεται σὲ πολὺ μεγάλῃ συχνότητα, σὲ ἄτομα ἀπ' ὄλες τίς φυλὲς, ἀπ' ὄλες τίς χωρὲς καὶ ἀπ' ὄλες τίς κοινωνικὲς τάξεις καὶ στὰ δυὸ φύλα καὶ σέ ὄποιαδήποτε ἥλικια.

Δέν κάνει διάκριση οὕτε πλούσιους οὕτε φτωχούς. Μπορεῖ νὰ πεῖ κανείς ὅτι οἱ πλούσιοι προσβάλονται περισσότερο. Καὶ παρατηρεῖται μεγαλύτερη ἔξαφρη σὲ προηγούμενες κοινωνίες γιὰ αὐτὸ τὴν εἴπαν νόσο τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἐκεῖνοι ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ιστορία τῆς ὁδοντιατρικῆς ἀνα-

φέρουν μεγάλη διαφορά συχνότητας τερηδόνας μεταξύ τῶν δύο μερίδων τοῦ λαοῦ τῆς Ἀρχαίας Αἰγύπτου.

Στὰ κοιμητήρια τῶν φτωχῶν στὰ κρανία ποὺ βρίσκουν, ύπάρχουν πολύ λιγώτερα τερηδονισμένα δόντια ἀπὸ τὰ κρανία ποὺ βρίσκουν στὰ κοιμητήρια τῶν πλουσίων. Αὐτὸ ὄφείλεται, στὸ διαφορετικό διατροφῆς. Ἀλλά γιὰ αὐτὸ θά ἐπανέλθουμε πιὸ κάτω.

Ἡ τερηδόνα ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἔξωτερική ἐπιφάνεια, προχωρεῖ προοδευτικά πρός τὰ μέσα καὶ ἀφοῦ διαβρώσει πρῶτα τὸ ἔξωτερικό περιβλήμα τοῦ δοντιοῦ τὴν ἀδαμαντίνη ὅπως τῇ λὲνε, προχωρεῖ πρὸς τὰ μέσα καὶ διαβρώνει τὴν ὁδοντίνη καὶ ἔηειτα προχωρεῖ καὶ προσβάλλει τὸ νεῦρο δημιουργεῖ φλεγμόνη καὶ τέλος νέκρωση.

Τί σημαίνει αὐτό; Τρομερούς πόνους, καὶ ᾧ μή ξεχνᾶμε ὅτι τὰ δόντια νευροῦνται ἀπὸ τὸ πιὸ εὔαίσθητο νεῦρο τὸ τρίδυμο.

Ποῦ ὄφείλεται ἡ τερηδόνα:

Θὰ ποῦμε λίγα γιὰ αὐτό. Γιατί ἄμα ξέρουμε ποὺ ὄφείλεται μποροῦμε νὰ προφυλαχθοῦμε, μποροῦμε νὰ προλάβουμε.

Ἡ τερηδόνα ὄφείλεται στὴν ἐπιδραση ἐνός ὀξέος πάνω στὴν ἀδαμαντίνη.

Τὸ ὀξύ αὐτὸ παράγεται ἀπὸ τὴ Ζύμωση τῶν τροφῶν ποὺ περιέχουν Ζάχαρη, (σαγχαροῦχες οὐσίες) καὶ ἡ Ζύμωση αὐτὴ γίνεται μὲ τὴ θοήθεια μικροβίων καὶ μικροβιακῶν ἐνζύμων ποὺ εἶναι στὸ στόμα.

Ἀνακεφαλαιώνοντας ἐδῶ μποροῦμε νὰ τὸ παραστήσουμε σχηματικά ὥστε νὰ εἶναι πιὸ κατανοητό

Γιὰ νᾶχουμε τερηδόνα πρὲπει νᾶχουμε ἀπεριποίητο στόμα, νὰ μὴν βάζουμε ποτὲ βούρτσα στὸ στόμα. Τότε σχηματίζεται μιὰ κρούσκα στὸν αὐχένα τοῦ δοντιοῦ ἀπὸ μικρόβια. Τὴν κρούσκα αὐτὴ τῇ λὲμε μικροβιακὴ πλάκα. Αὐτὴ ἀνακαλύπτει ὁ γιατρὸς μὲ διάφορα φάρμακα. Ἀλλὰ εἶναι ὄφρατή καὶ μὲ γυμνό μάτι. Πρῶτα λοιπὸν μικρόβια. Δεύτερο: Πρέπει νὰ ύπαρχουν τροφὲς πλούσιες σὲ Ζάχαρη (σοκολάτες, μπισκότα κλπ.). Τὰ μικρόβια, τὰ μικροβιακὰ ἐνζύμα ἐπιδροῦν στὶς Ζαγχαροῦχες τροφὲς καὶ παράγουν τὸ ὀξύ.

Τὸ ὀξύ μὲ τὴ σειρά του ἐπιδρᾶ στὸ δόντι καὶ ἔτσι ἔχουμε τὴν τερηδόνα.

Τὸ ὅτι ἡ Ζάχαρη κάνει μεγάλη Ζημιὰ φαίνεται καὶ ἀπὸ τίς πατητηρίσεις ποὺ ἔκαναν οἱ ἐπιστήμονες στὴν κατοχὴ. Τόσο ἐδῶ ὅσο καὶ στὴν Εύρωπη. Στὴν κατοχὴ ἡ τερηδόνα παρουσιάζει πτώση 50% γιατὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔτρωγαν Ζάχαρη. Τὸ μεγαλύτερο πασσοστὸ τερηδόνας παρουσιάζεται στὴν Ἀμερικὴ γιατὶ οἱ ἄνθρωποι καταναλίσκουν περισσότερη Ζάχαρη. "Ἐπειτα ἔρχεται ἡ Ἀγγλία.

Πολλές φορές οι ἄνθρωποι μᾶς ρωτᾶνε «γιατρέ, γιατί οι παλιοί δὲν είχαν αύτά τα προβλήματα που έχουν σήμερα οι ἄνθρωποι και ίδιαθ τα μικρά παιδιά μὲ τά δόντια;

Η παρατήρηση ὅρθη: Ή ἀπάντηση είναι ὅτι τότε δὲν ἔτρωγαν οι ἄνθρωποι τροφές μὲ τόση Ζάχαρη. Καὶ τὰ παιδιά δὲν μασοῦσαν συνέχεια τσίχλες, γλυφυνζούρια και σοκολάτες.

Αύτές οι ούσιες μὲνουν ἐπάνω στὰ δόντια και μὲ τὴ βοήθεια ἐνζύμων και μικροβίων ζυμώνονται και διασπῶνται οι σακχαρούχες αύτές ούσιες και παράγεται δέν που εἴπαμε μὲ ἀποτέλεσμα τὴν τερηδόνα.

Μὲ τὴν εύκαιρια αύτὴ θὰ ἀναφέρω περιπτώσεις καλπάζουσας τερηδόνας σε μικρὰ παιδιά ἀπὸ 1 - 3 χρονῶν ποὺ ὀφείλεται στὴν ἐγκληματικὴ ἐνέργεια τῶν μανάδων. Ἄλλὰ ἂς μήν ποῦμε ἐγκληματικότητα ἀλλὰ ἄγνοια τῶν μανάδων. Παρατηρήθηκε σὲ μικρὰ παιδιά καλπάζουσα τερηδόνα ἀπὸ τὴν ἔξης ἐνέργεια.

Γιὰ νὰ μήν κλαῖνε τὰ παιδιά ἔθεζαν πιπίλα στὸ στόμα μὲ Ζάχαρη μὲσα. Τὸ παιδάκι πιπίλιζε ὅλη τὴ νύχτα εύχαριστα και δὲν ἔκλαιγε. Ήσύχαζε θέβαια ἡ μάνα ἀλλὰ τὸ δέν ποὺ σχηματίζονταν κατέτσερεφε τὰ δόντια.

Καὶ ὅταν λὲμε καλπάζουσα τερηδόνα ἐννοοῦμε ραγδαία ἑξέλιξη τῆς τερηδόνας πού μὲσα σὲ 8δοιάδες καταστρέφονται οι μύλες δλων τῶν δοντιῶν, και τὸ παιδάκι μὲνει μὲ τίς φίζες μόνο.

Τέτοιες περιπτώσεις δραματικές είδα πολλές στὸ ιατρεῖο μου. Ἄλλὰ και πολλές γράφτηκαν ἀπὸ ἐπιστήμονες ποὺ ἀσχολήθηκαν εἰδικὰ μὲ τὴν ἕρευνα και ἐδῶ και ἀλλοῦ. Ἐνδεικτικὰ ἀναφέρω και μιὰ τέτοια περίπτωση πού είδαμε στὴν παιδόπουλη, Ἀγία Ἐλένη, ἐδῶ στὰ Γιάννινα.

Ἐδῶ ἀξίζει τὸν κόπο νὰ ἀναφέρουμε ὅτι τὴν πρώτη παρατήρηση ὅτι ἡ Ζάχαρη κάνει κακό και είναι ἡ αἰτία τῆς τερηδόνας, τὴν ἔκανε ἐδῶ και χιλιάδες χρόνια ὁ Ἀριστοτέλης.

«σῦκα σήψιν ποιεῖ»

Ίσως είπωθει ὅτι αύτὸ πού λὲμε ὅτι ἡ Ζάχαρη είναι ἡ αἰτία καταστροφῆς τῶν δοντιῶν δὲν είναι σωστό. Γιατί ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ καταναλίσκουν μεγάλες ποσότητες Ζαχαρωτῶν και ἔχουν γερά δόντια.

Σωστό! Ἄλλὰ πρέπει νὰ ξέρουμε ὅτι σ' ὅλους τούς ἄνθρωπους ἡ ἀδαμαντίνη, ἡ σκληρόη αύτὴ ούσια ποὺ περιβάλει τὸ δόντι ποὺ προθάλει ἔξω ἀπὸ τὰ οὐλα δὲν είναι σ' ὅλους ἡ ίδια. Γιὰ νὰ νίνει κατανοητό καλύτερα. Η ἀδαμαντίνη ἀποτελεῖται ἀπὸ μικρὰ πλακάκια (πρί-

σματα) τὰ ὁποῖα συνδέονται μεταξύ τους μὲν μιὰ σκληρή οὐσία μεσο-
πρίσματος οὐσία. "Οσο πιὸ καλά εἶναι δομημένα αὐτὰ τὰ πρίσματα
(πλακάκια) τόσο πιὸ ἀδιαπέραστα εἶναι ἀπὸ τὸ δέντρο. "Οταν ὅμως ἡ
κατασκευή δὲν εἶναι καλή τότε τὸ δέντρο κάνει τὴν θραύσει του. Τὰ γε-
ρά τὰ δόντια ὥπως ἀντιληφθήκατε ἀπὸ τὰ παραπάνω εἶναι καὶ θέμα
κατάβολῆς, εἶναι καὶ θέμα κληρονομηκότητας.

Τί γίνεται τότε. Αὐτὸ ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ κάνει ἡ φύση θὰ τὸ
κάνει ὁ ὄδοντογιατρός. "Οσο ἀντιπαθής καὶ ἀναταραχής εἶναι πρὲπει νὰ
πάτε νὰ θεραπεύσετε τὰ δόντια σας ἢ νὰ προλάβετε ἔαν τυχὸν ἡ φύ-
ση ἔχει ἀτέλειες.

Στὴν ἀρχὴ εἶναι πολὺ εὔκολα καὶ ἀνώδυνα. Καὶ πρὲπει νὰ γίνει
κατανοητό. Ἡ πρόληψη εἶναι ἡ καλύτερη θεραπεία.

"Ηδη ὑπάρχει εἰδικὸς κλάδος στὴν ιατρικὴ, ἡ προληπτικὴ ιατρι-
κὴ. Κατ' ἐπέκταση ὑπάρχει καὶ στὴν ὄδοντιατρικὴ. Ἡ προληπτικὴ ὄ-
δοντιατρικὴ ποὺ κάνει θαύματα.

Τὰ σαπισμένα δόντια μὲν τ' ἀποστήματα καὶ τούς πόνους, πού
μᾶς κόβουν τὴν ὄρεξη γιὰ δουλειά καὶ μᾶς ἀλλάζουν τὴ διάθεση καὶ
χάνουμε τὸ γέλιο μας, ἔχουν ἐπιπτώσεις καὶ στὴν καθ' ὅλου ὑγεία
τοῦ ὄργανισμοῦ. Δημιουργοῦν ἀμυγδαλίτιδα. Κατά κανόνα οἱ ἀμυγδα-
λίτιδες προέρχονται ἀπὸ κατεστραμένα δόντια. Τὸ μικρόβιο ποὺ θρί-
σκεται μὲσα στὴν κοιλότητα τῶν κατεστραμένων δοντιῶν, ὁ στρε-
πτόκοκος εἶναι ὁ ἴδιος ποὺ μεταναστεύει στὴν ἀμυγδαλία. "Εχουμε
τὴν ἀμυγδαλίτιδα.

"Ἐπίσης ἔνα κατεστραμένο δόντι μπορεῖ νὰ προξενήσει τὸν ρευ-
ματικό πυρετό, καρδιοπάθειες, νεφρίτιδες.

Στὴ μακρόχρονη ἐπαγγελματικὴ μου σταδιοδρομία διαπίστωνα
πολλὲς τέτοιες δυσάρεστε καταστάσεις. "Οτι ἀναφέρω εἶναι ἀπόστα-
γμα προσωπικῆς ἐμπειρίας καὶ ὅχι προϊόν μελέτης καὶ μεταφορά ἀπὸ
ἀναφορές στὴν ὄδοντιατρικὴ φιλιλογία.

"Αλλά μὲν τὰ χαλασμένα δόντια ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ μι-
λήσει, χάνει τὸ χαμόγελό του, γίνεται δύσθυμος. Πόσες ψυχικὲς ἀρ-
ρώστιες δὲν ξεκινοῦν ἀπ' αὐτό. Μπορῶ νὰ ἀναφέρω πολλὲς περι-
πτώσεις ποὺ κοριτσάκια ποὺ εἶχαν χάσει τὰ μπροστινά τους δόντια
ἔχασαν τὸ γέλιο ἢ περιέπεσαν σὲ μελαγχολία. Γιὰ .

Τὸ στόμα εἶναι ἡ πύλη τοῦ ὄργανισμοῦ. Μ' αὐτὸ ἐπιτελοῦμε πά-
ρα πολλὲς λειτουργίες. Ἐκτός ἀπὸ τὴν μάσκα, μ' αὐτὸ ὄμιλοῦμε, ἐκ-
φράζουμε τὰ διάφορα συναισθήματα.

Δίκαια εἶπαν ἀν τὰ μάτια εἶναι ἡ ἔκφραση τῆς ψυχῆς τὸ στόμα
εἶναι ὁ καθρέφτης τῆς ψυχῆς.

Τὰ ώραῖα δόντια ὄμορφαινουν τὸ πρόσωπο καὶ τοῦ δίνουν μιὰ γοητεία ποὺ διὰ μὲσου τῶν αἰώνων ποιητὲς, λογοτέχνες, Ζωγράφοι, ἔξυμνησαν ὁ καθένας μὲ τὸν τρόπο του.

Ἄλλα ἄσφυμὴν ἐπεκταθοῦμε ἄλλο στὴν ρομαντικὴ φιλολογία ἀλλὰ ἃς ἀνακεφαλαιώνουμε μὲ τὰ συμπεράσματά μας.

Συμπεράσματα λοιπὸν ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ποὺ εἴπαμε εἶναι:

1ον Πρὲπει νὰ πηγαίνουμε μιὰ φορά τὸ χρόνο στὸν ὀδοντογιατρὸ γιὰ ἔλεγχο. Τότε μπορεῖ νὰ ἀνακαλύπτουμε στὴν ἀρχὴ τὴν τερηδόνα καὶ νὰ τή θεραπεύουμε γιὰ πολλὰ χρόνια. Καὶ νὰ μὴν ξεχνᾶμε ἡ πρόληψη είναι ἡ καλύτερη, φθηνότερη καὶ ἀνώδυνη θεραπεία.

2ον Πρὲπει νὰ ἀποφεύγουμε ὅσο τὸ δυνατό ζαχαρωτά, μαστίχες, μπισκότα καὶ γενικὰ τίς τροφὲς ποὺ ἔχουν ζάχαρη. Νὰ έφερετε ἡ ζάχαρη δὲν είναι ἡ ύπ' ἀριθ. ἔνα ἔχθρὸς γιὰ τὰ δόντια μόνο ἀλλὰ καὶ γενικὰ γιὰ τὴν ύγεια. Άλλὰ ἐδῶ πρὲπει νὰ κάνουμε μιὰ ἔξαίρεση γιὰ τὴ μαστίχα τῆς Χίου ποὺ δὲν ἔχει ζάχαρη, δὲν ξέρω ἂν κυκλοφορεῖ στὸ ἐμπόριο. Αὐτὴ ὅχι μόνο δὲν κάνει κακό ἀλλὰ οἱ ὀδοντογιατροὶ τὴ συνιστοῦν γιατί τονώνει τὸ ὀδοντολογικὸ σύστημα.

3. Νὰ πλένουμε μιὰ φορά τὴ μέρα τουλάχιστον τὰ δόντια μὲ ὀδοντόπαστα καὶ βούρτσα καὶ μετὰ τὰ γεύματα μὲ ἄφθονο νερό.

Γιατὶ ἔτσι δὲν ἀφήνουμε νὰ σχηματισθοῦν οἱ μικροβιακὲς πλάκες καὶ ἔτσι ἐμποδίζουμε τὴ διαδικασία ποὺ ἀπαιτεῖται γιὰ νὰ σχηματισθεῖ ἡ τερηδόνα.

Πρὶν κλείσουμε τὴν παραπάνω ἐργασία, Ἐπισημαίνουμε: Ἐάν Ἐάν ἐφαρμοζόταν ἀπὸ τὴν πολιτεία ὁ θεσμὸς τοῦ σχ. ὀδοντογιατροῦ ἢ ἂν ἐφαρμόζοταν γιὰ τὰ Ἑλληνόπουλα ἡ προληπτικὴ ὀδοντιατρικὴ καὶ παράλληλα εἰσάγονταν καὶ στὰ σχολεῖα μὲ λίγες διαλέξεις ἡ ὀφελημότητα τῶν δοντιῶν καὶ ἔτσι προλαμβάνονταν ἡ τερηδόνα αὐτὸ θὰ ἥταν μιὰ τεράστια κοινωνικὴ προσφορά.

Γιατὶ ὅχι μόνο θὰ προλάβανε χίλιες δυὸ ἀρρώστιες, ἀλλὰ καὶ τὰ οἰκονομικὰ ὄφελη γιὰ τὴν πολιτεία τεράστια. Αὐτὰ ποὺ ἀναφέρω εἶναι γνῶμες εἰδικῶν ἐπιστημόνων ποὺ ἀσχολήθηκαν μὲ αὐτὴ μόνο τὴν πλευρά τοῦ μεγάλου κοινωνικοῦ προβλήματος τὴν τερηδόνα.

Θά είναι ἀτελής ἡ παραπάνω ἐργασία μους ἐάν παραλείπαμε νὰ ἀναφέρουμε καὶ τὸ φθόριο. Γύρω ἀπὸ τὸ φθόριο: Φθορίωση τοῦ νεύρου κλπ. "Ἔχει γίνει τεράστιος θόρυβος καὶ μακροχρόνιες ἔρευνες. Δυστυχῶς οἱ ἐπιστήμονες είναι διχασμένοι. Οἱ μὲν λένε ὅτι τὸ φθόριο συντελεῖ στὴν μεγαλυτέρα ἀντοχὴ τῆς ἀδαμαντίνης. Σωστὴ ἡ ἀποψη.

Αλλὰ ἡ ἄλλη μερίδα λέει ότι τὸ φθόριο εἶναι φοβερὸ δηλητήριο.

Σέ πολλές χώρες ἔγινε ἡ φθορίωση τοῦ νεροῦ. Αλλὰ στίς πιὸ πολλές φορὲς ἀνέστειλαν αὐτὸ τὸ μέτρο. Προσωπικὰ ἀσπάζομαι τούς ἀντιφθοριακούς. "Οταν ρώτησα ἐναν ἀπὸ τούς πιὸ ἔγκυρους συγγραφεῖς τῆς ὁδοντιατρικῆς, τὸν ἀείμνηστο Ἡλία Στεφανόπουλο, μοῦ εἶπε: «Ἡ μεγαλύτερη ἀπάτη τοῦ αἰῶνα».

Χωρίς νὰ παίρνω αὐτὴ τὴν ἀκραία θέση, κατὰ τὴ γνώμη μου, πρέπει νὰ ἀπορριφθεῖ ἡ φθορίωση, ἔως ὅτου οἱ ἔρευνες τελειώσουν.

Καὶ τέλος γίνονται ἔρευνες γιὰ τὴν κατασκευὴ ἐμβολίου κατὰ τῆς τερηδόνας. Ὑπολογίζουν, τὸ 2.000, οἱ ἀνθρωποι θὰ ἐμβολιασθοῦν.

Νομίζω δώσαμε μιὰ σφαιρικὴ ἀποψη γύρω ἀπ' τὸ μεγάλο αὐτὸ πρόβλημα. Ἐάν γίναμε κατανοητοί καὶ πείσαμε τούς ἀναγνῶστες γιὰ τὴν πρόληψη, τοῦτο γιὰ μᾶς θᾶναι μεγάλη ικανοποίηση καὶ ἀναντίλεκτα, προσφορά.

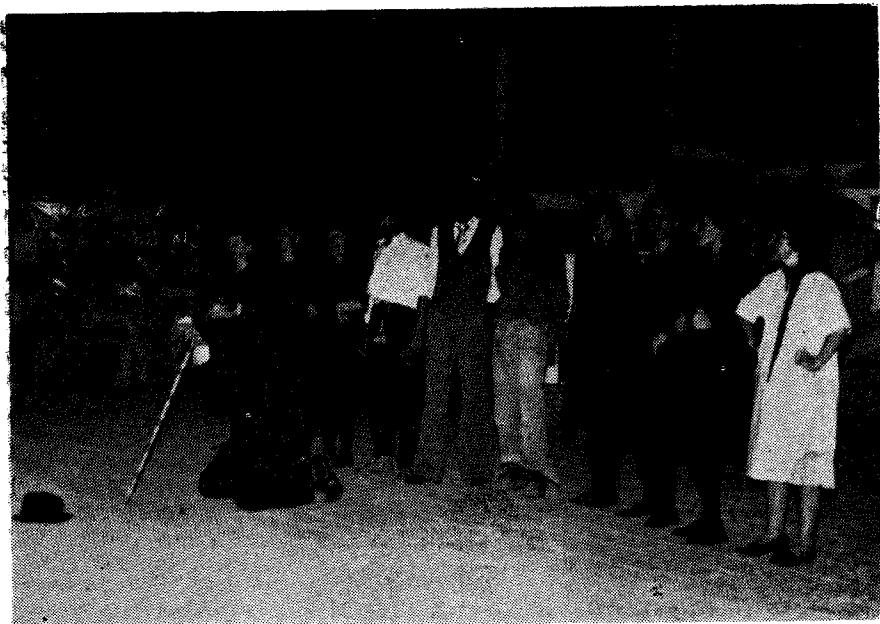
A N A K O I N Ω S H

"Οπως μᾶς πληροφόρησε ὁ Ταμίας τοῦ Συλλόγου μας, πολλοὶ συνδρομητὲς τοῦ περιοδικοῦ, χρωστᾶντες τὴ συνδρομή τοῦ 1982. Υπάρχουν δὲ καὶ λίγοι ποὺ χρωστᾶντες καὶ προηγουμένων χρόνων. "Οπως γνωρίζετε τὸ περιοδικό στηρίζεται οἰκονομικὰ στὴ συνδρομή τῶν διακοσίων πενήντα (250) περίπου συνδρομητῶν του. Παρακαλοῦμε λοιπὸν ὅλους αὐτούς ποὺ ὡφείλουν τὴ συνδρομή τους, νὰ τακτοποιήσουν ἔγκαιρα τὶς ταμειακὲς ἐκκρεμότητες μὲ τὸ περιοδικό, οἱ ὁποῖες ἄλλωστε ὀφείλονται σὲ ἀμελεια καὶ μόνο.

Θεατρικη παρασταση

Φέτος οι νέοι μας άποφάσισαν νά συνεχίσουν τήν καλλιτεχνική μας παράδοση στὸν τομέα τοῦ θεάτρου. "Ετσι παρουσίασαν μιὰ θεατρική παράσταση μὲ τὸ ἔργο τοῦ Βασίλη Ρώτα «οἱ γραμματίζούμενοι», τήν παραμονὴ τοῦ πανηγυριοῦ, στὶς 25 Ιούλη.

Τὸ ἔργο ήταν καλοδιαλεγμένο καὶ κατανοητό ἀπ' ὅλους, χωρίς νά τοῦ λείπει ἡ περιεκτικότητα σὲ νοήματα.

"Απὸ τήν θεατρική μας παράσταση διακρίνονται: Ἀποστόλης Πραμαντιώτης (γονατιστός), "Ορθιο: ἀπ' ἀριστερά: Εὐθαλία Δημητρίου, Ντίνα Βλάχη, Εενούλα Μπαλωμένου, Πάνος Βλάχας, Γιώργος Κίτσιος, Σταύρος Κόκκινος, Μαρία Νασούλα, Έλένη Πάγου, Τζένη Εξάρχου καὶ ἡ Κατερίνα Κόκκινου

Γιὰ νά μπορέσει νά «στηθεῖ», ἡ παράσταση χρειάστηκαν κόπος, υπομονή καὶ θὲληση, γιατί κανένα ἀπὸ τὰ ἄτομα ποὺ συμμετεῖχαν δὲν εἶχε λάβει μέρος σὲ προηγούμενες παραστάσεις.

Παρ' ὅλες τίς δυσκολίες, ή παράσταση εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία καὶ ψυχαγώγησε μικρούς καὶ μεγάλους. Ἐκτὸς ἀπὸ τούς συντελεστές τῆς παράστασης, πρὲπει νὰ ἀναφέρουμε καὶ τούς «ἀφανεῖς ἥρωες», ποὺ βοήθησαν γιὰ νὰ στηθεῖ μιὰ καλὴ παράσταση.

Αφιλοκερδῶς βοήθησε ὁ ἡθοποιός τοῦ Ο.Η.Θ. Δημήτρης Γιαννακόπουλος ποὺ σκηνοθέτησε τὸ ἔργο καὶ παρακολούθησε τίς πιὸ πολλὲς πρόβες. Στίς πρόβες βοήθησε καὶ ἡ Οὐρανία Ν. Πραμαντιώτη. Ὁ Βασίλης Καζάκος ἔφτιαξε τίς στάμπες γιὰ τὰ σκηνικὰ ποὺ ἔβαψαν ἡ Κούλα Χρ. Κόκκινου καὶ ὁ Δημήτρης Γ. Βασιλείου. Ὁ Ἀντώνης Δ. Ἀντωνίου φρόντισε τὸν φωτισμὸ καὶ τίς μικροφωνικὲς ἐγκαταστάσεις.

Στὴν παράσταση ἔλαβαν μέρος οἱ: Ἀποστόλης Κ. Πραμαντιώτης, Γιώργος Ἀθ. Κίτσιος, Ντίνα Κ. Βλάχα, Σταύρος Χρ. Κόκκινος, Πᾶνος Χρ. Βλάχας, Ξενούλα Ι. Μπαλώμενου, Εύθαλία Οδ. Δημητρίου, Μαρία Δ. Νασούλα, ΤΖένη Αλ. Ἐξάρχου, Ἐλένη Β. Πάνου καὶ ἡ Κατερίνα Χρ. Κόκκινου.

Στὸ χωριὸ μας εἶχαν πραγματοποιηθεῖ καὶ πολιότερα παραστάσεις ἀλλὰ δυστυχῶς τὰ στοιχεῖα μας εἶναι ἐλλιπῆ. "Ἄν κάποιος συχωριανὸς μας μπορεῖ νὰ θυμηθεῖ ἐκεῖνες τίς παραστάσεις τὸν παρακαλοῦμε νὰ μᾶς στείλει ὅσα στοιχεῖα ἔχει στὴ διάθεσή του.

Γ.Ν.

Πολλοὶ χωριανοί μας τὸν τελευταῖο καιρὸ ἄρχισαν νὰ συντηροῦν ἡ νὰ χτίζουν καινούργια σπίτια. Σ' αὐτὸ φυσικά συνέβαλε καὶ ἡ δανειοδότηση ποὺ πήραν ἀρκετοί χωριανοί. Σίγουρα ὅμως ἔνας ἄλλος σημαντικὸς παράγοντας εἶναι καὶ ἡ ἀγάπη του γιὰ τὸν τόπο μας καὶ ἡ ἐπιθυμία τους νὰ θρίσκονται ὅσο πιὸ συχνά μπορεῦν σ' αὐτὸν. "Ετοι σιγὰ - σιγὰ τὸ χωριὸ παίρνει μιὰ ὄψη διαφορετική. Καινούργια σπίτια σκεπασμένα μὲ κεραμίδια. Φυσικὰ δὲν συγκρίνονται μὲ τὰ παλιά γιατὶ εἶναι πιὸ ἀνετα καὶ κατασκευασμένα μὲ τίς σημερινὲς ἀπαιτήσεις. Δὲν ἔχουν ὅμως τὴν ὁμορφιά καὶ τὴν γραφικότητα τῶν παλιῶν μὲ τὴν γκρίζα πλάκα, τὴν πλακόστρωτη ἀσθεστωμένη αὔλή.

"Ομως δὲν ἔχει τόση σημασία ἂν τὰ σπίτια μας εἶναι καινούργια ἡ συντηρημένα ὅσο ἡ ἐπιστροφὴ τῶν χωριανῶν μας στίς ρίζες τους.

Γ. Ν.

ΚΟΙΝΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

Δύο μεγάλα Κοινωτικά έργα άρχιζουν άπό στιγμή σὲ στιγμή.

"Οπως είναι γνωστό σὲ πολλούς έγκριθηκαν γιὰ φέτος άπὸ τὸ Νομαρχιακὸ Ταμεῖο 2 ἑκατ. δρχ. γιὰ τὴν διάνοιξη τοῦ δρόμου Φορτώσι - Πολιτσά καὶ 800 χιλιάδες γιὰ τὴν ἐνίσχυση τοῦ ύδραγωγείου μας. Καὶ τὰ δυὸ λοιπὸν πολύ σημαντικὰ έργα γιὰ τὸ μέλλον τοῦ χωριοῦ μας. Κυρίως ὁ δρόμος Φορτώσι - Άμπελοχώρι ποὺ είναι τὸ ὄνειρο ὅλων τῶν χωριστῶν.

"Ηδη ἔχει πάει μπουλτόζα καὶ ἔχει καθαρίσει τὸ δρόμο ποὺ διανοίχτηκε μὲχρι τὴν Πολιτσά ὑστερα ἀπὸ πρωτοβουλία τοῦ Συλλόγου καὶ τὴν τεράστια προσφορά τοῦ Χρήστου Άλεξίου. Δὲν ισχυριζόμαστε βέβαια πώς τὸ κομμάτι αὐτὸ ἔγινε, μποροῦμε ὅμως νὰ ποῦμε πώς φέτος πῆγαν ἀρκετὰ φορτηγάκια καὶ ἀρκετὲς φορές στὴν Πολιτσά. Αὐτὸ σημαίνει πώς μὲ μὰ καινούργια καλὴ ἐξόρμηση μποροῦν νὰ ἀνοιχτοῦν λίγο ἀκόμα οἱ στροφές, νὰ γίνει ἔνα ἀκόμα καθάρισμα καὶ θὰ είναι ἔτοιμο γιὰ τὸ ἀμμοχάλικο ποὺ ύπαρχει ἄφθονο στὴν περιοχή.

Τὸ πρόβλημα ὅμως τῆς σύνδεσης Φορτώσι - Άμπελοχώρι δὲν είναι τὸ κομμάτι αὐτὸ, ἄλλο τὸ κομμάτι Φορτώσι - Πολιτσά καὶ ιδίως ἡ διάνοιξη στὴ θέση «Σκάλα». Είναι πραγματικὰ ἔνα δύσκολο ἐμπόδιο ποὺ ἄν τελικὰ τὸ ξεπεράσουμε μὲ σιγουριά θὰ μποροῦμε νὰ ἐλπίζουμε σὲ πολλά.

Αύτὴ τὴ φορὰ τὸ έργο ἀνέλαβε νὰ τὸ κάνει ἡ ΜΟΜΑ, ἡ γνωστὴ σὲ ὅλους μας γιὰ τὴν μεθοδικὴ καὶ σίγουρη δουλειά, στρατιωτικὴ τεχνικὴ ὑπηρεσία. "Ηδη γίνεται ἐγκατάσταση τῶν μηχανημάτων καὶ σὲ λίγες μέρες θὰ ἀρχίσει ἡ διάνοιξη (ἴσως προλάβει τὴν ἔκδοση τοῦ «ΚΑΘΡΕΠΤΗ»). "Οπως μάθαμε στὸ κομμάτι ἐκεῖνο στὴ «Σκάλα» θὰ ἀκολουθήσει δική της χάραξη. "Ας ἐλπίσουμε νὰ κάνει σίγουρη δουλειά ἔστω καὶ λίγη.

"Ἐνα ἄλλο σημαντικὸ ἐπίσης έργο ποὺ θ' ἀρχίσει σύντομα είναι

ἡ ἐνίσχυση τοῦ ὑδραγωγείου μας μὲ τὸ νερό τῆς «Λεύκας» καὶ ἡ ἀντικατάσταση τῶν σωλήνων.

Ἡ ἀνάθεση τοῦ ἔργου ἔγινε κατὰ ὑποδειγματικὸν τρόπον ἀπὸ τὸν πρόεδρο τοῦ χωριοῦ μας Ν. Νουτσόπουλο, ὁ ὅποιος ἔστειλε ἐπιστολές σ' ὅλους τοὺς ἐργολάβους τοῦ χωριοῦ μας καὶ τούς καλοῦσε νὰ ἀναλάβουν τὴν ἐκτέλεση τοῦ ἔργου. Σὲ περίπτωση ποὺ θὰ ὑπῆρχαν πολλοί θὰ γινόταν κλήρωση. Ὁ δημοκρατικότατος αὐτὸς τρόπος τοῦ χειρισμοῦ τοῦ θέματος τιμᾶ· βέβαια τὸν πρόεδρό μας, δὲν τιμᾶ ὅμως καὶ τούς ἐργολάβους τοῦ χωριοῦ μας (καὶ εἶναι πολλοί), ποὺ δὲν ἀνταποκρίθηκαν στὴν πρόσκλησή του.

Ἐτσι λήγοντας ἡ προθεσμία ποὺ εἶχε ὄρισει ὁ πρόεδρος, δὲν εἶχε βρεθεῖ κανένας νὰ ἀναλάβει τὸ ἔργο. Τελικὰ προθυμοποιήθηκαν οἱ Κ. Νότης καὶ Κ. Πραμαντιώτης καθώς καὶ ὁ Κων. Γιωτάκης νὰ ἐκτελέσουν, ἃν δὲν βρισκόταν ἄλλοι, τὸ ἐπίσης σημαντικότατον ἔργο τῆς ὕδρευσης τοῦ χωριοῦ μας. Μή λησμονοῦμε πώς φέτος τὸ καλοκαίρι, ὑπῆρξαν σπίτια ποὺ ἔμειναν ἐπὶ δίμηνο περίπου χωρίς σταγόνα νερό. Αὐτὸν βέβαια ἔγινε γιατί γινόταν ἀπὸ μερικούς ἀδικαιολόγητη σπατάλη νεροῦ. "Ας ἐλπίσουμε πώς τὸ νέο Κοινοτικὸ Συμβούλιο θὰ λάβει δραστικὰ μέτρα γιὰ τίς ἐπόμενες χρονιές. "Αν χρειαστεῖ βέβαια, γιατί ἵσως λυθεῖ (καὶ μᾶλλον θὰ λυθεῖ) τὸ πρόβλημα μὲ τὴν ἐκτέλεση τοῦ παραπάνου ἔργου.

Ἐδῶ ἀναφέρουμε πώς ἐγκρίθηκαν καὶ 1.800 χιλιάδες γιὰ τὴν συντήρηση τοῦ δρόμου Κτιστάδες - Ραφταναίοι - Ἀμπελοχώρι, καὶ ὁ ἐργολάβος τοῦ ἔργου ἀρχίζει σύντομα τίς ἐργασίες του.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

“Οπως είχαμε γράψει σε προηγούμενο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ μας, μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου είχε ἐπισκεφτεῖ τὴν Ὑπουργὸ πολιτισμοῦ καὶ ἐπιστημῶν, ὅταν ἦρθε στὴν πόλη μας.

Στὴ συνάντηση ἐκείνῃ ἡ ὑπουργὸς, σὲ σχετικὸ αἴτημα τοῦ Συλλόγου, ὑποσχέθηκε νὰ ἔξετάσει τὴ δυνατότητα μιᾶς οἰκονομικῆς ἐνίσχυσής του.

Τελικὰ καὶ ἀφοῦ μεσολάβησαν διάφορες ἐνημερωτικὲς ἐπιστολὲς καὶ ἀφοῦ στάλθηκαν διάφορα δικαιολογητικὰ ποὺ κρίθηκαν ἀπαράίτητα (καταστατικό, σύνθεση Διοικ. Συμβουλίου, ἀριθμὸς μελῶν, συνδρομή, προϋπολογισμὸς, δραστηριότητες κλπ), τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ μὲ τὴν ὑπ’ ἀριθ. 60201) 21 - 9 - 82 ἀπόφασή του, ἐπιχορήγησε τὸ Σύλλογο μας μὲ τὸ ποσὸ τῶν 40.000 δρχ.

Παραθέτουμε τὸ ἐνημερωτικὸ Δελτίο ποὺ ἔστειλε ὁ Σύλλογος στὸ ὑπουργεῖο, στὸ ὅποιο προβάλλονται οἱ δραστηριότητες καὶ τὰ προβλήματα τοῦ Συλλόγου καὶ βάσει τοῦ ὅποιου τὸ ὑπουργεῖο προχώρησε στὴν παραπάνω ἐπιχορήγηση.

ΕΝΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

‘Ο Σύλλογος τῶν Ἀπανταχοῦ Ἀμπελοχωριτῶν μὲ ἔδρα τὰ Γιάννενα, ιδρύθηκε τὸ ἔτος 1957 καὶ ἔχει στὴ δύναμή του 300 περίου μέλη.

1. **ΕΔΡΑ:** “Εχει ἔδρα τὰ Γιάννινα - ὁδὸς Δωδώνης 13 - τηλ. 28020
2. **ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:**

2a. Ἐκπολιτιστικὲς Δραστηριότητες.

‘Ο Σύλλογος ὄργανώνει κάθε χρόνο γιορτὲς στὰ Γιάννινα καὶ στὴν Ἀθήνα μὲ τὸ ἐκεῖ παράρτημά του (ιόντιμο πρωτοχρονιάτικης πίπτας - παραδοσιακὸ ἀποκριάτικο γλὲντνι). Ὁργανώνει ἐκδρομὲς τῶν μελῶν του σὲ διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδας καὶ τοῦ Ἑξατερικοῦ.

“Εχει ὄργανώσει θεατρικὲς παραστάσεις στὰ Γιάννινα καὶ στὸ

Αμπελοχώρι μετακαλώντας τὸ ΘΕΣΣΑΛΙΚΟ ΘΙΑΣΟ καὶ τὸν Ο.Η.Θ.

”Εχει καθιερώσει χρηματικά βραβεία γιὰ τούς μαθητὲς ποὺ εἰσάγοντοι στὰ Λύκεια καὶ στὰ Πανεπιστήμια.

26 ΚΟΙΝΩΦΕΛΗ ΕΡΓΑ ΣΤΟ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙ

Μέ τὰ πενιχρά του ἔσοδα ἐκτελεῖ κοινωφελῆ ἔργα στὸ Αμπελοχώρι καὶ διατηρεῖ ἐκεῖ αἰθουσα ἀναιψυχῆς μὲ τηλεόραση γιὰ τούς ἀπόμαχους Αμπελοχωρίτες.

Δημιούργησε παιδικὴ χαρὰ καὶ διαμόρφωση μία αἰθουσα στὸ δημοτικὸ σχολειο τοῦ χωριοῦ μας στὴν ὁποια, μὲ πρωτοβουλία τοῦ τμήματος νέων, δίδονται παραστάσεις κουκλουσεάτρου τενεκεδούπολης κλπ. γιὰ τούς μικρούς Αμπελοχωρίτες.

2γ Ο Σύλλογος ἐκδίδει τριμηνιαῖο Περιοδικὸ μὲ τὸν τίτλο «Ο ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ» μὲ στόχους αὐτοὺς ποὺ ἀναφερονται στὴν πρώτη του ἔκδοση.

Ο Σύλλογος ἔχει ὄργανώσει τὸν περασμένο χρόνο χορευτικὸ ὅμιλο ἀπὸ νέους καὶ νέες του χωριοῦ μας καὶ ἔχει δωσει στὸ μικρὸ χρονικὸ διάστημα ἀπὸ τὴν "Ιαρυσὴ του παραστασεις μὲ παραυοσιακούς χορούς στὰ Γιάννινα καὶ στὴν Αθῆνα.

3 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Τὰ προβλήματα ποὺ ἀντιμετωπίζει ὁ Σύλλογος μας εἶναι πολλὰ, γιατὶ τὰ οἰκονομικὰ εἶναι πενιχρά.

Ποτὲ ἡ πολιτεία μὲχρι τώρα, δὲν μᾶς ἐνίσχυσε στὸ ἔργο μας, ἂν καὶ κάθε χρόνο Ζητούσαμε τὴ συνδρομή τους.

Τὰ προβλήματα ἐκεῖνα ποὺ Ζητοῦν τὴν ὅμεση λύση τους γιὰ τὴ λειτουργία τοῦ Συλλόγου καὶ τὴν ἐπίτευξη τῶν ἀντικειμενικῶν του στόχων εἶναι:

α. Ἡ προμήθεια στολῶν γιὰ τὸ χορευτικὸ ὅμιλο. Ἡ δαπάνη γιὰ τὴν προμήθειά τους ἔχει ύπολογισθεῖ στὸ ποσὸ τῶν 300.000 δρχ. (συνημένος σχετικὸς προϋπολογισμὸς).

β. Ἡ προμήθεια μιᾶς κινηματογραφικῆς μηχανῆς γιὰ τὴν προβολὴ ταινιῶν στὴν αἰθουσα ποὺ διατηροῦσε γιὰ τὴν ψυχαγωγία τῶν χωριανῶν μας.

γ. Ἡ προμήθεια εἰδῶν λειτουργίας τῆς Παιδικῆς Χαρᾶς στὸ

χώρο πού διαμορφώσαμε γιά τὸ σκόπὸν αὐτὸν, προϋπολογίστηκε στὸ ποσό τῶν 200.000 δρχ. (Συνημ. σχετικὸς προϋπολογισμός).

δ. Ὁ ἐμπλουτισμὸς τῆς βιβλιοθήκης πού διαπηροῦσε στὸ Ἀμπελοχώρι, μὲ διάφορα βιβλία καὶ ἔντυπα.

Ίωάννινα 10 Μαρτίου 1982

Ο Πρόεδρος

Ο Γεν. Γραμματέας

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΠΥΡΟΥ

ΘΑΝΑΣΗΣ ΠΑΤΣΟΥΡΑΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Πραγματοποιήθηκε, μὲ ἐπιτυχίᾳ, ἡ διήμερη ἐκδρομὴ στὸ θόλο στὰ χωριά τοῦ Πηλίου, πού εἶχε προγραμματίσει γιὰ τίς 9 καὶ 9 Μαΐου, ὅπως γράφηκε στὸ προηγούμενο τεῦχος.

Ἡ ὀργάνωση τῆς ἐκδρομῆς ἤταν καλὴ καὶ ἔμειναν ἱκανοποιημένοι καὶ τὰ 46 μὲλη τοῦ Συλλόγου πού συμμετεῖχαν, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι στὸ διήμερο τῆς ἐκδρομῆς διανύθηκαν περίπου 800 χιλιόμετρα.

Ἀντίθετα δὲν ἔγινε ἡ ἐκδρομὴ στὴν Ούγγαρία, λόγω μικροῦ ἀριθμοῦ μελῶν, πού δήλωσαν συμμετοχή.

Μέ συνεργασία νεολαίας τοῦ Συλλόγου καὶ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, δόθηκε θεατρικὴ παράσταση τὴν Παραμονὴ τοῦ Πανηγυριοῦ, τὸ βράδυ στὴν πλατεία τοῦ χωριοῦ μας. Οἱ νέοι πού ἔπαιξαν τούς ρόλους τῶν ἡθοποιῶν τὰ κατάφεραν ἄριστα καὶ δίκαια καταχειροκροτήθηκαν ἀπ' ὅλους τούς χωριανούς πού παρακολούθησαν τὴν παράσταση.

Τέλος τὴν πρώτη μὲρα τοῦ πονηγυριοῦ τὸ ἀπόγευμα, ὁ χορευτικὸς ὅμιλος ἔκανε τὴν πρώτη ἐπίδειξη χοροῦ, διάρκειας πάνω ἀπὸ μιὰ ᾄρα, στὴν πλατεία τοῦ χωριοῦ μας, μὲ τὴν Δημοτικὴ μουσικὴ τοῦ κλαρινίστα Νίκου Ψήνα.

Τὴν ἐπίδειξη παρακολούθησαν ὅλοι οἱ χωριανοί καὶ πολλοί ξένοι

έπισκεπτες πού είχαν έρθει στό πανηγύρι.

Η έμφάνιση του χορευτικού όμιλου, κατά τη γνώμη μας, ήταν πολύ καλή και άπεδωσε άριστα τους 15 χορούς πού έπαιξε ή όρχή-στρα.

Και κάτι άκομη. Τόσο πολὺ ένθουσιάστηκε ή Δημοτική μουσική του Νίκου Ψήνα, άπο τά έθιμα του πανηγυριού μας, τη συμπεριφορά των χορευτών γενικά και τὸ ησυχο όλονύκτιο γλέντι πού έγινε και τίς τρέις μέρες του πανηγυριού, ώστε, ένα όφειλόμενο ποσό περίπου 15.000 δρχ. του Συλλόγου πρός τὸν κλαρινίστα Νίκο Ψήνα, γιὰ τὶς πρόβες και έπιδειξη του χορευτικοῦ, τὸ χάρισε στό Σύλλογο.

ενας σεμνος καλλιτεχνης

Νομίζουμε πώς άξιζει νὰ γραφεῖ στὸ περιοδικό καὶ γιὰ τὸ καλλιτεχνικὸ τάλεντο τοῦ χωριανοῦ μας Δημήτρη Χρ. Τζουβάρα. Ή επίδοσή του στὸ βιολί εἶναι καταπληκτική. Οι ἀπότα παιδικὰ του χρόνια ἐπίπονες προφτάθεις πιστού, ἔκανε μόνος του καὶ ἡ μετέπειτα παρακόλουθη μαθημάτων στὸ ὀδεῖο τὸν ἔκαναν νὰ μὴ ἔχει νὰ ζηλεψει τίποτα ἀπὸ πολλούς ἐπαγγελματίες. Ἐκτός αὐτοῦ ἔχει καὶ μιὰ θαυμάσια φωνή. "Εχει λάβει μάλιστα μέρος καὶ σὲ δημοτικὸ συγκρότητα σὰν τραγουδιστής. "Ἐτσι τὸ παιδί αὐτὸ ἐκτός τοῦ ὅτι εἶναι ἔνας θαυμάσιος ἄνθρωπος εἶναι καὶ ἄριστος καλλιτέχνης. "Αν μάλιστα δὲν τὸν χώριζαν τεράστιες διαφορὲς ἀντιλήψεων καὶ κοινωνικῆς συμπεριφορᾶς μὲ τοὺς περισσότερους ἐπαγγελματίες ὥργανοπαῖχτες, θὰ μποροῦσε κάλλιστα νὰ σταδιοδρομήσει ἐπαγγελματικὰ σ' αὐτὸ τὸ ἀντικείμενο. Δὲν συμβαίνει ὅμως αὐτὸ καὶ ἔτσι μετὰ τίς σπουδὲς του ἀναγκάστηκε νὰ φύγει ἀπὸ τὰ Γιάννινα καὶ σήμερα ἐργάζεται σὰν τεχνίκος στὰ Διυλιστήρια τῆς Κορίνθου. Δὲν ξεχνάει ὅμως τοὺς φίλους του καὶ πιὸ πολὺ τὰ Σκλουπιώτικα παιδιά καὶ ἔρχεται ὅσο γίνεται συχνά κουβαλώντας βέβαια καὶ τὸ βιολί του. Καί τὰ γλὲντια ποὺ γίνονται εἶναι ἀνεπανάληπτα. Δυστυχῶς δὲν μπόρεσε νὰ πάρει ἄδεια τίς μέρες τοῦ πανηγυριοῦ μας καὶ νὰ παραυρίσκεται ὥπως τὸν εἶχαν καλέσει οἱ διοργανωτὲς τοῦ φετεινοῦ πανηγυριοῦ, γιὰ νὰ πάρουν οἱ χωριανοί μας μιὰ γεύση τοῦ Σκλουπιώτη αὐτοῦ καλλιτέχνη. "Οσοι τὸν ἔχουν ἀκούσει ἔμειναν ἐνθουσιασμένοι καὶ αὐτοί ἡταν ἐκεῖνοι ποὺ Ζήτησαν νὰ γραφεῖ στὸν «ΚΑΘΡΕΠΤΗ» κάτι καὶ σωστὰ γιατί πρόκειται γιὰ μιὰ θαυμάσια ἐπίδοση σ' ἕνα ὅμορφο ὥργανο καὶ σὲ μιὰ ἰδιόμορφη ἔποχή. Εἶναι δηλαδή μιὰ ἰδιάζουσα περίπτωση. Τὸ χωριό μας βέβαια ἀνέδειξε κι' ἄλλους καλλιτέχνες καὶ θὰ πρέπει ν' ἀναφερθοῦμε καὶ σ' αὐτούς. Όπωσδήποτε θὰ γίνει αὐτό, ἀφοῦ ὅμως πρῶτα πρέπει νὰ γίνει ἔρευνα καὶ νὰ μαζέψουμε τὰ στοιχεῖα.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΕΣ

Πολύς ό Ζήλος τοῦ πρωταγωνιστῆ τῆς θεατρικῆς παράστασης νὰ παρουσιάσει πιστά τὸν ρόλο τοῦ κακοῦ προέδρου, τοῦ τύραννου τοῦ χωριοῦ. Καὶ τὰ κατάφερε νὰ μᾶς συναρπάσει μὰ καὶ νὰ φοβίσει τίς παιδικὲς ψυχὲς ποὺ δὲ μποροῦν φυσικὰ νὰ καταλάθουν ἀκόμα τὶ θὰ πεῖ θέατρο. "Ἐτσι ἀρκετοί μικροί θεατὲς ἔφυγαν στὴ μὲση τῆς παράστασης κλαμμένοι καὶ φοβισμένοι, γιὰ ν' ἀποφύγουν τὴν μαγκούρα τοῦ τύραννου-προέδρου.

Γ. Ν.

Αθρόα ἡ προσέλευση τῶν Σκλουπιωτῶν φέτος τὸ πανηγύρι. Ήταν ἵσως ἡ πρώτη φορά, μετὰ ἀπὸ πολλὰ χρόνια ποὺ μαζεύτηκαν τόσοι χωριανοί. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ μέρες τοῦ πανηγυριοῦ ἦταν ιδιαίτερα ἐντυπωσιακές. Στὶς «Κύκλες» τὸ παραδοσιακὸ ἔθιμό μας ποὺ χορεύεται κάθε πανηγύρι τὴν δεύτερη μέρα, μετρήθηκαν νὰ χορεύουν πάνω ἀπὸ 600 ἄτομα. Εύχη μας εἶναι νὰ μαζεύονται κάθε χρόνο καὶ περισσότεροι χωριανοί.

Γ. Ν.

Μέχρι «8ης πρωΐνης», μ' ἔνα μουσικάλι στὰ χέρια καὶ χορεύοντας στὰ γόνατα . . . «ἐθεάθη» νὰ χορεύει ἡ . . . πλειοψηφία τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς, μαζὶ φυσικὰ καὶ μ' ἀρκετούς ὄλλους μερακλῆδες χωριανούς μας. "Ἐνας μάλιστα ἀπ' αὐτούς, γνωστὸς μερακλῆς, παίρνοντας τὸ μικρόφωνο τραγούδησε ἔνα ἀπὸ τὰ καλύτερα δημοτικὰ μας τραγούδια. 'Ονόματα δὲν λέμε!!!

Γ. Ν.

Τις τρείς βραδιές πού κράτησε τὸ γλὲντι στὸ πανηγύρι, Εημέρων πίνοντας, χορεύοντας καὶ τραγουδώντας σχεδόν οἱ ίδιαι γλεντζέδες.

Ανάμεσα σ' αύτούς ήταν τρείς τῆς ίδιας ἡλικίας πού δὲν ἔλεγαν ν' ἀφήσουν τὸ γλὲντι. Είναι γεννημένοι τὸ 1938 καὶ θέλοντας νὰ δείξουν ὅτι μόνο ἡ γενιά τους διαθέτει ἀκόμα ἄξιους γλεντζέδες νὰ συνεχίσουν τὴ σκλουπιώτικη παράδοση ἔλεγαν συνέχεια:

«Μετὰ τούς τριανταοχτάρηδες τὸ χάος».

Καλοῦνται ὅσοι γεννήθηκαν μετὰ τὸ 1938 νὰ ἀποδείξουν ἂν ἀληθεύει αὐτὸ ἡ ὥχι.

B. Π.

Φέτος στὸ χωριὸ ἔχουμε καλὴ παραγωγὴ σταφυλιῶν. Δὲν εἶναι ἡ περυσινὴ ποσότητα γιατί τὰ χτύπησε τὸ χαλάζι, ἀλλὰ ὑπάρχει και λύτερη ποιότητα, γιατί ὁ καιρὸς πῆγε καλά, δὲν ἔθρεξε καὶ ὡς ἐκ τούτου τὰ σταφύλια γλύκαιναν πολὺ καὶ οἱ βαθμοὶ τους ἀνεβηκαν.

Προβλέπεται λοιπὸν νὰ ἔχουμε καλὸ κρασί καὶ ὡραῖο τσίπουρο. "Ἄς ἐτοιμάζονται λοιπὸν γλεντζέδες καὶ οἱ μερακλῆδες γιατί προβλέπονται πάλι ὡραῖα γλὲντια γιὰ τὸ χειμώνα.

απ' ο,τι μας γραφουν

Χωρίς προηγαύμενο τὸ φετεινὸ πανηγύρι τοῦ χωριοῦ. "Ἔγινε κάτι ποὺ ἐπρεπε νὰ γινόταν ἀπὸ χρόνια. Πολλὰ συγχαρητήρια στὰ παιδιὰ ποὺ πήραν τὴ θαραλὲα πρωτοδουλία, καὶ ἐργάσθηκαν σκληρά ἐπὶ τρείς μέρες συνέχεια.

Πολλὰ συγχαρητήρια ἐπίσης στὰ παιδιὰ τοῦ χορευτικοῦ καὶ τοῦ ἔρασιτεχνικοῦ θεάτρου, γιὰ τὸ θέαμα ποὺ παρουσίασαν.

Φέτος καὶ οἱ κύκλες ἐντυπωσίασαν. Πολὺ σωστὴ ἡ ἐνέργεια νὰ φύγουν τὰ μικρὰ παιδιὰ ἀπ' τὴ μέση τοῦ χοροῦ. Δὲν μποροῦν νὰ κρατήσουν τὴ γραμμὴ καὶ δὲν εἶναι ὅμορφος ὁ κύκλος. "Ἄς μὴ θυμώνουν

μερικοί γνωσίς. "Ολοι έχουμε παιδιά και τ' άγαπάμε, άλλα τό σωστό-
σωστό.

"Αν θέλουν οι ανδρες νὰ τούς διατηρήσουμε τὸ δικαίωμα νὰ
τραγουδοῦν πρῶτοι, καλὰ θὰ κάνουν νὰ μάθουν όλοι τὰ τραγούδια.
"Ετοι ἀφ' ἐνός μὲν δὲ θὰ ξελαρυγγίζονται πέντε - ἔξι, ἀφ' ἑτέρου δὲ,
θὰ ἀκούγονται δυνατὰ καὶ δὲν θὰ παρατηρεῖται τὸ φαινόμενο, νὰ λέ-
νε οἱ πρῶτοι, νὰ δευτεροτραγουδοῦν οἱ μεσσαίοι καὶ οἱ τελευταίοι ἐ-
πειδὴ δὲν ἔχουν ἀκούσει τούς 5 πρώτους καὶ νομίζοντας ὅτι οἱ μεσ-
σαίοι τὸ ἔλεγαν πρῶτοι, νὰ συνεχίζουν γιὰ τρίτη φορά.

Εύχαριστω

Γαρυφαλλιά Σιώτου - Μπέλλου

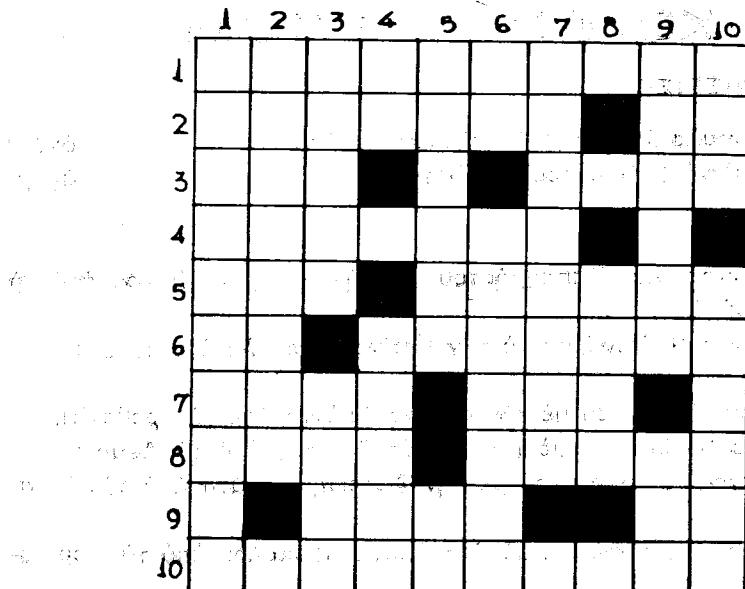
«ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΙΕΣΤΗΡΙΟΥ»

Τήν ώρα ποὺ βριακόμαστε στὸ τυπογραφείο γιὰ τήν σελιδοποί-
ηση τοῦ «ΚΑΘΡΕΠΤΗ», συναντήσαμε καὶ τούς συναδέλφους τῆς τρι-
μηνιαίας ἐφημερίδας τῶν Χουλιαράδων «ΧΟΥΛΙΑΡΑΔΕΣ» ποὺ πρό-
σφατα κυκλοφόρησε τὸ πρώτο φύλλο.

Ἄνταλλάχτηκαν ἀπόψεις καὶ ἐμεῖς δὲν περαλείψαμε - σάν ἔμ-
πειροι - νὰ δώσουμε ἀρκετὲς συμβουλές. Φυσικὰ τὸ κύριο θέμα συζυ-
τήσεως ἦταν τὸ πρόβλημα τῆς ὑλῆς. Διαπιστώσαμε πάντως μὲ λύπη
μας πώς οἱ γείτονὲς μας ἀνταποκρίθηκαν πιὸ πολὺ στὸ κάλεσμα τῆς
Συντακτικῆς τους ἐπιτροπῆς καὶ ἐνῶ ξεκίνησαν πολὺ πρόσφατα, ἔχουν
στὴ διάθεσή τους ἀρκετὲς ἐργασίες καὶ ἀρκετὰ ἄρθρα χωριάνῶν
τους. Μᾶς εἶπαν πώς κι αὐτοί προσανατολίζονται στὸ νά μετατρέψουν
τήν ἐφημερίδα τους σὲ περιοδικό μιὰ καὶ τὸ περιοδικό εἶναι πιὸ όμορ-
φο καὶ κυρίως βιβλιοθετεῖται.

Ἄφοῦ τούς εύχηθήκαμε καλὴ ἐπιτυχία καὶ καλὸ κουράγιο, τούς
διαβεβαιώσαμε πώς θὰ τούς εἰμάστε πάντα καλοί συνεργάτες, μιὰ
καὶ, ἥθη καὶ ἔθιμα, χαρακτηριστικὰ ἀκόμα καὶ προθλήματα, εἶναι κοι-
νά.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΓΙΑ ΣΚΛΟΥΠΙΩΤΕΣ

ΟΠΙΖΟΝΤΙΑ:

1. Τοποθεσία πως θυμίζει: φάρεμα.
 2. Τὸ χωρό μας ἔχει: ἀρκετὰ τέτοια μέρη. 6) Μαζί μὲ τὸ ΤΗ, τὴν δρίσκουμε στὴ θάλασσα.
 3. α) Γυναικείο καπέλο. 6) Έτος: συγιστάται νὰ τρῶμε.
 4. Κουράστηκα, καταπονήθηκα
 5. α) ἀνάποδος σταθμὸς 6) Εἶδος τρουβᾶ.
 6. α) ἄρθρο (ἀντίσ.) 6) Μεγάλος θόρυβος.
 7. α) Ἀποτελέσματα ἀκαθαρσίας 6) πρόθεση
 8. α) Μονωτικό (ἀντίσ.) 6) Τοποθεσία
 9. Δυγκτό ποτό 6) Κλωστίσα
 10. Μᾶς θυμίζει: γυάλινο πύργο
- ΚΑΘΕΤΑ**
1. Μ' αὐτῇ πολλαπλασιάζονται: τὰ κλήματα
2. Τὸ ἀποχωρητήριο
 3. α) τὸ ἐπώνυμό του ήταν Ἄλεξιος, ἀλλὰ τὸν φώναζαν ἔτσι. 6) Καὶ σ' αὐτῇ κάνουν μπάνιο
 4. (α) ἄρθρο (ἀντίστρ.) 6) Κι' αὐτὸς διχεῖ τὰ σῆμαντρα.
 5. α) Δρασκελιές
 - 6) Μ' αὐτὰ ἀρχίζει: τὸ κτήνος
 - 6) ἄρθρο (ἀντίστρ)
 - 6) Περιλαμβάνονται στὰ ἔθιμα τῆς Λαμπρῆς
 7. Βλάχικο παλτό
 8. Πάνω σ' αὐτῇ περπατάει: τὸ τρένο
 9. α) Γειτονικὸ μας χωρὶδ
 - 6) χρησιμοποιήθηκε κάποτε μαζί μὲ τὴ «νοθεία»
 10. α) Ἀσφαλίζει: πολλούς χωριαγούς μας 6) Λέγεται ἔτσι καὶ ὁ εύθυνς δρόμος.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ:

1. Ἡ Γιαννούλα Σ. Νότη - Ἀλεξανδροπούλου αγόρι
2. Ἡ Λαμπρινή Ι. Νούτσου - Φούκα αγόρι

ΓΑΜΟΙ:

1. Ὁ Γιάννης Χρ. Παπαχρήστου μὲ τὴν Εύτυχία Πήλιου ἀπὸ τὴν Λούτσα Πρέβεζας.
2. Ὁ Γιάννης Ν. Ἀλεξίου μὲ τὴν Κατίνα Τασιούλα ἀπὸ τὴ Δωδώνη Ίωαννίνων.
3. Ἡ Ἐλένη Κ. Σιώτου μὲ τὸν Γιώργο Σικέντο ἀπὸ τὸ Γρεβενίτι.
4. Ἡ Βάσω Ν. Σπύρου μὲ τὸν Βασίλη Σπύρου ἀπὸ τὸ Δεμάτι.
5. Ὁ Γιώργος Χρ. Κόκκινος μὲ τὴν Φωτεινή Κιτσάτη ἀπὸ τὴν Κόνιτσα.
6. Ἡ Ἀλίκη Κ. Πατσιούρα μὲ τὸν Κώστα Δασκάλου ἀπὸ τὰ Σερβιανὰ Ίωαννίνων.
7. Ὁ Χρῆστος Κ. Γιωτάκης μὲ τὴν Βασιλικὴ Μόλιου ἀπὸ τὴν Ἀθήνα.
8. Ἡ Γιαννούλα Χρ. Ἀναστασίου μὲ τὸν Γιώργο Πικούλη ἀπὸ τὰ Καλάθρυτα.
9. Ἡ "Ολγα Χρ. Ἀλεξίου μὲ τὸν Παναγιώτη Στραβωπόδη ἀπὸ τὴν Ζάκυνθο.
10. Ἡ Κατερίνα "Ισκου (θυγ. Εύτυχίας Ἀλεξίου) μὲ τὸν Βασίλη Μήτση ἀπὸ τούς Κτιστάδες.

ΘΑΝΑΤΟΙ:

Στίς 7 - 7 - 82 πέθανε ὁ Χαρίλαος Νουπαόπουλος σὲ ἡλικία 57 χρονῶν καὶ τάφηκε στὸ χωριό.

Στίς 28 - 8 - 82 πέθανε ἡ Βασιλικὴ Ν. Μπόχτη σὲ ἡλικία 53 χρονῶν καὶ τάφηκε στὰ Γιάννενα.

Στίς 8(10)82 πέθανε ὁ Στέλιος Ἀθαν. Πατσιούρα σὲ ἡλικία 63 χρονῶν καὶ τάφηκε στὰ Γιάννενα.

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΣΤΙΣ ΑΝΩΤΑΤΕΣ καὶ ΑΝΩΤΕΡΕΣ ΣΧΟΛΕΣ

1. Ἐλένη Κ. Σιώτου Κτηνιατρικὴ (Θεσ) κης
2. Εύαγγελία Β. Δήμου Μαθηματικὸ Ίωαννίνων
3. Σπύρος Κ. Βλάχας Τοπογράφων (Θεσ) κης
4. Χρυσούλα Χ. Τόλη Ιατρικὴ (Θεσ) κης